

Rusai apleido Revelį?

Didelis gaisras Kansas mieste

Nesutikimai tarpe Austrijos ir Vokietijos

RUSAI APLEIDO REVELĮ?

Vokiečiai baigia užimti Oesel salą. — Suėmė 2,400 rusų. — Paskandino du vokiečių kruizerius.

STOCKHOLM, spalio 17. — Čia gauta patikėtinų žinių, kad rusų kariuomenė apleidusi apginklų Estonijos miestą Revelį, gulintį prie pat įėjimo į Finlandijos užlają.

PETROGRADAS, spalio 17. — Vokiečiai veržiasi vis toliau Oesel salą. Į jų rankas jau pateko visos rytinės salos šonai, taip kad jie dabar turi liuosas rankas. Rygos užlajoj iki Mohn salos.

Vokiečių laivynas, be to, užvaldė dar dvi mažesnes salutes, butent — Abro ir Kuno, viduryje užlajos.

Iki šiol ant Oesel salos vokiečiai suėmė 2400 rusų belaisvių. Kartu į jų rankas pateko 30 kanonių, 21 kulkosvaidis ir keliats orlaivų. Rusai traukiasi vakarinės salos šonai linki Solesbundo fortų. Apie tai praneša oficialis vokiečių karės ofiso pranešimas.

Neapsiėjo be aukų ir vokiečiai. Rusų karės ofiso pranešimas sako, kad ties Dago-Oesel salų sąsmauga vakar tapo paskandinti du vokiečių kariški laivai. Beje, ir rusai čia netekę vieno torpedinio laivo.

Darbininkų ir Kareivių Atstovų Taryba išleido atsisaukimą į armiją ir laivyną, raginant kariuomenę daryti visą atmušimui "priešo užsimojimų". Atsisaukimas užbaigiama užreikimu, butent, kad busi daroma visa, idant išvengus užgesimo karės — kad ir viena diena ilgiau negu ji turėtų tęsties.

DIDELIS GAISRAS KANSAS MIESTE.

Sudegė apie 15,000 galvijų. Nuostolių pridarta už pus-trėčio mil. dolerių.

Šiandien

Mildos svetainė, 3142 S. Halsted St. įvyks L. M. P. S. A. 9 kp. prakalbos. Kalbės Naujienų redaktorius P. GRIGAITIS. Bus ir kitokių pamarginimų. Kiekvienas gaus dovanai knygele. Pradžia 8 v. v. Visi lietuviai darbininkai ir darbininkės atsilankykite į šias prakalbas.

KANSAS CITY, spalio 17

— Kansas mieste vakar ištikto vienas iš didžiausių to miesto istorijoj gaisrų. Darbininkų neapsižiūrėjimu tapo padegta vietos gyvulių skerdyklos. Į trumpą laiką gaisras apsupo veik visas skerdyklas, kur radosi apie penkiasdešimts tukstančių galvijų. Atvykę Kansas miesto ir jo apielinkų ugnagesiai vargais-negalais spėjo dar išgelbėti pusę skerdyklų.

Išleisti iš degančių tvartų galvijai baisiausioj panikoj užtvėnkė aplinkines gatves. Vis delto ne visi spėta išgelbėti. Apskaičiuojama, kad gaisre turėjo žūti nuo 5000 iki 15,000 galvijų.

Kiek gaisras padarė nuostolių, tuo tarpu dar nežinoma. Spėjama tečiau, kad jie tursę siekti arti pus-trėčio miliono dolerių.

NESUTIKIMAI TARPE AUSTRIJOS IR VOKIETIJOS.

Austrija nori taikos. — Grovas Černin atsisako tarties su kancleriu.

LONDON, spalio 17. — Exchange Telegraph praneša iš Amsterdamo, jogei ten esą gauta vienas numeris Berli-no laikraščio, "Deutsche Tages Zeitung", kuriame tarp kita sakoma, kad Austro-Vengrijos užsienio reikalų ministeris, grovas Černin, šiomis dienomis pasiuntęs laišką Vokietijos kancleriui Michaeliui, reikalaujant, idant jis apreiktų Vokietijos taikos sąlygas ir kad Vokietija darytų šiokių-tokių nušileidimų vakariniam savo kaimynui, Francijai.

Į šitą Černino reikalavimą kancleris teikėsi atsakyti ilgų — visai galimu išsiaiškinti laišku. Černiną tatau bais nepatenkino ir jis viešai užreikė, jogei jis nebegalys ilgiau tarties su kancleriu, kol pastarasis vadovausis neaiškiomis frazėmis, tarant išsisukinėti ten, kur reikalinga juodaugiau aiškumo ir atvirumo.

Šitą "Deutsche Tages Zeitung" pranešimą valdžia dar neužginėjusi. Vadinas, jis turis but teisingas. Berli-no rateliuose delei to jaučiama didelis sujudimas.

SAUKIA SLAPTĄ ATSTOVŲ BUTO POSEDĮ.

PARYŽIUS, spalio 17. — Francijos atstovų butas bal-ty dauguma šianakt nutarė suaukti slaptą posėdį, kuriame bus svarstoma Francijos užsienio reikalų politika.

VOKIETIJOS SOC. DEM. PARTIJOS SUVAŽIAVIMAS BAVARIJOJ.

AMSTERDAM, spalio 16 — Gauta žinių, kad Wurzburg, Bavarijoje, vakar prasidėjo Vokietijos socialdemokratų partijos suvažiavimas.

Prieš pradėsiant posėdžius buvo surengta didelė demonstracija — masinis susirinkimas. Vyriausiu kalbėtoju buvęs Philip Scheide-mann.

Atidarant suvažiavimo posėdžius, partijos centro komiteto pirmininkas, d. Ebert, tarp kita užreikė, jogei vyriausias visų šalių darbininkų uždavinys šioje valandoje yra — daryti visa atsiekimui umios ir pastovios taikos. Po karės, sako Ebertas, jie turės pasirūpinti sutvarkyti dalykus taip, idant kartą ant visados paliautų viešpatavus dresiruota kumščia — militarizmas. Aiskėsnų žinių aue suvažiavimo bėgi šioje valandoje dar stoka.

VOKIEČIAI UŽPULDINĖJA FRANCUZUS TIES VERDUNU.

Bombardavo Dunkirko apielinkes.

PARYŽIUS, spalio 17. — Oficialis francuzų karės ofiso pranešimas už vakar dieną sako:

"Aisne fronte artilerijos veikimas laipsniškai mažėja. Mes surengėme du pasekmingų antpuolių ant priešo pozicijų ties Rheimsu, ir Argonnoje. Musų būriai suardė kelias priešo slėptuves ir suėmė tulą skaičių belaisvių. "Ant dešiniojo Meuse upės kranto, į šiaurę nuo kalvos No. 304, mes atmušėme stiprią vokiečių ataką.

"Ant dešiniojo Thearl upės kranto, ypačiai sektore į šiaurę nuo Courieres miško, įvyko atkaklus susirėmimas su priešo pulkais. "Visur kitur pereiną naktį buvo palyginamai ramu. "Vokiečių orlaivininkai pereiną naktį numetė kelią bombų Dunkirko apielinkė. Nuostolių nepadaryta."

BOMBARDAVO VOKIEČIŲ BAZAS.

Mėtyta bombų ant Bruges, Varsenaere ir Houttaye.

LONDON, spalio 17. — Anglų orlaivininkai pereiną naktį bombardavo Bruges prieplauką ir dvi vokiečių orlaivių bazi — Varsenaere ir Houttaye. Priešui pridaryta nemažų nuostolių — sako anglų karės ofiso pranešimas.

PASKANDINO DVI VOKIEČIŲ SUBMARINAS.

PARYŽIUS, spalio 17. — Gauta žinių, kad pabaigoje rugsėjo mėn. francuzų kariški laivai paskandino dvi vokiečių submarinų Viduržeminiėje jūroje.

Pasarga balsuotojams

Sekamiems teisėjų rinkimams Chicagoje nebus registravimos dieny. Todel kiekvienas balsuotojas, kur yra persikėles kiton vieton gyventi, taipjau tie, kur dar pirmą kartą balsuos, tegul nueina į Board of Election Commissioners ofisą, City Hall, ir ten užsiregistruoja. Ofisas yra ant 3čio augšto, kamb.ys 308; atdaras nuo 9 v. ryto iki 9 val. vakaro kasdien.

Tatai reikia padaryti ne vėliau kaip iki spalio 26 dienos. Kas to nepadarys, rinkimais teisėjų lapkričio 6 d. negalės balsuoti.

LAUKIA KAIZERIO.

LONDON, spalio 17. — Ateina žinių, kad Turkijos sostinėje, Konstantinopoly, skubiai rengiamasi pasitikti Vokietijos kaizerį Vilhelmą, kuris žada ten užsukti grįždamas iš Sofijos.

ITALAI PRADĖJO OFENSIVĄ.

ROMA, spalio 17. — Oficialis karės ofiso pranešimas sako, kad italų pulkai, veikiantis Bainsizza lygumose, vakar atnaujino užpuolimą ant austrų pozicijų. Mušio pasekmės dar nežinomos.

REIKALAUJA IŠDUOT KALTINTOJUS.

WASHINGTON, spalio 17. — Senatorius La Follette, kurio "neišstikimumą" dabar tyrinėja specialė senato komisija, vakar pareikalavo, kad komisija prirodytų kas ir kuo remdamasi kaltina jį, La Follette.

Toks La Follette'o reikalavimas, sako, labai nustebinęs komisijos narius. Spėjama, kad tuo jis noris pašaukti tyrinėjimui buvusį valstybės sekretorių, W. J. Brynā, ir kelis kitus "augštus valdininkus."

WASHINGTON, sp. 17.

Santykiai tarpe Švedijos ir Anglijos darosi vis opesni. Kuomet tapo paskelbta grovo Luxburgo slaptos telegramos, siųstos per Švedijos legaciją Buenos Aires'e, Anglijos valdžia nutarė nebe-duot naudoties savo kabeliu Švedijos pasiuntiniui Londone.

Pranašaujama, kad tatai gali nuvesti net iki trukimo diplomatinų ryšių tarpe Anglijos ir Švedijos.

ORAS

Chicagoj ir apielinkėse. — Oras nepastovus; veikiausiai liis.

Augščiausia temperatūra vakar buvo 54 laipsniai, žemiausia — 46 l.

Saulė teka 6:05, leidžiasi 5:05.

NAUJAS ANGLIAKASIŲ STREIKAS ILLINOISE.

Kasyklų baronai nepildo savo prizadų. — Grėšia anglų badas.

SPRINGFIELD, spalio 17. — Kadangi kasyklų baronai neišpildė duoto prizo, padidinti darbininkams algas nuo pirmos dienos šio mėnesio, apie 15 tukstančių angliakasių, dirbančių Illinois valstijos anglų kasyklose, vakar metė darbą.

Streikas grasina išsiplėtoti netik viename Illinoise, bet ir kitose valstijose.

Jeigu streikas užsitęstų ilgesnį laiką, Chicago pasiųstų esanti be anglų. Kasyklų savininkai betgi tvirtina, kad streikas greitai užsibaigsis, tuo labiau, kad prieš jį einą ir patis angliakasių vadai. Pastarieji buknori išrišti kilusius nesuiprātumus taikos keliu — prigelbstint Illinois kasyklų administratoriui.

Tuli kasyklų savininkai paleido paskalą, buk darbinis angliakasių streikas esą išsautas aciū I.W.W. agitatorių ir vokiečių agentų kurstymams.

Eina gandas, kad į streiko reikalus įsimaisys federalė valdžia, tarant federalis kasyklų administratorius Garfield.

SUGRAŽINO RASPUTINO NUMYLETINĘ.

Finlandijos žmonės nenori matyt savo tarpe ponį Virubovą.

PETROGRADAS, spalio 17. — Helsingforso Darbininkų ir Kareivių Atstovų Tarybos nutarimu tapo sugrąžinta atgal Petrogradan Virubova, arba, kaip daugelis ją dabar vadina, "Rasputino numyletinė."

Laikinoji valdžia nesenai buvo ištrėmusi ją ir kelis kitus jos sėbrus iš Rusijos. Betgi ir Finlandijos žmonės nenori laikyti ją savo tarpe. Keliatą kartų jie net kėsinėsi ant ponios Virubovos gyvasties.

Kur dabar ją dės laikinoji valdžia, nežinia.

WILSONAS SVEIKINA BREŠKOVSKĄ.

Pasiuntė telegramą "Rusų revoliucijos močiutei."

PETROGRADAS, spalio 17. — Suv. Valstijų ambasadorius, Petrograde, iteikė "Rusų revoliucijos močiutei, Katarinai Breškovskai, S. Valstijų prezidento telegramą, kurioje jis sveikinąs senelę Breškovską ir išreiškias pasitikėjimą Naujosios Rusijos demokratijai.

DAYTON, O., spalio 17. — Frank Amis, S. V. orlaivininkas, nupuoė su savo orlaiviu nuo 1000 pėdų augštumos ir užsimušė.

Užpuls S. V. pakraščius

Kerenskis grįžta į Petrogradą

Anglija neteko 14,096 vyrų

RENGIASI UŽPULT S. V. PAKRAŠČIUS.

Vokiečiai paskelbsią naują karės juostą.

LONDON, spalio 17. — Su lig gauto iš Berli-no pranešimo, kurio išsiuntimo diena nepažymėta, patirta, jogei Vokietija rengiasi paskelbti naują karės juostą, butent, Suvienytųjų Valstijų, Kanados ir Kubos pakraščiais. Vadinas, pasius į šią pusę Atlantiko savo submarinas skandinti talkininkų laivus.

KERENSKIS GRĮŽTA PETROGRADAN.

PETROGRADAS, sp. 17. — Kerenskis pasveiko. Telegrama iš Petrogrado praneša, jogei jis jau apleidęs karės štabo kvatierą ir vyksta sostinė, kad formaliai atidarius pirmąjį laikinojo parlamento posėdį subatoj, spalio 20 d.

Premieras esąs patenkintas dalykų stoviu karės fronte. Bedugnė, skirianti karėivius nuo oficerių ir generolų, tų t.v. "armijos viršūnių," povaliai mažėjanti.

ANGLIJA NETEKO 14,096 VYRŲ.

LONDON, spalio 19. — Oficialis karės ofiso pranešimas sako, kad bėgiu pereitos savaitės anglai neteko virš keturiolikos tukstančių karėivių — užmuštais, sužeistais ir patekusiais į vokiečių nelaisvę. Nuostoliai dalinasi sekamai: Užmušta ar mirė nuo žaizdų 277 oficeriai ir 2,509 karėiviai. Sužeista ar be žinios dingo 837 oficeriai ir 10,473 karėiviai.

DETROIT, Mich., spalio 17. — Paskilbusis pacifistas, automobilių fabrikininkas Fordas, šiomis dienomis nusipirko t.v. "laisvės bondų" net už dešimtį milijonų dolerių.

ISSPROGDINO VOKIEČIŲ ARSENALĄ.

Žuvo daug karėivių.

LONDON, spalio 17. — Paskutiniame užpuolime ant vokiečių kariuomenės bazos Coulers, Belgijoje, anglų orlaivininkai išsprogdino didelį vokiečių arsenalą, kuriame laike užpuolimo radosi visos regimentas naujai atsiųstų karės frontan karėivių. Apie tai praneša vienas patikėtinas laikraščio korespondentas iš Holandijos pasienio.

SUSAUKĖ ANGLIJOS PARLAMENTĄ.

Valdžia nori naujų karės kreditų.

LONDON, spalio 17. — Po dviejų mėnesių pertraukos vakar ir vėl tapo atidaryta Anglijos parlamento posėdis. Pirmiausias valdžios reikalavimas parlamentui busi — naujų karės kreditų-paskolos. Neuzilgio taigi busi pasiulyta naujoji išlaidų samata. Spėjama, kad valdžios reikalavimas naujų karės kreditų iškels parlamente klausimą ir apie dabartinę karės situaciją.

EKSPLOZIJĄ ANT SUV. VALST. PATROLINIO LAIVO.

Žuvo vienas jūreivis.

T U L A ATLANTIKO PRIEPLAUKA, spalio 17. — Pereitą naktį ištiko eksplozija ant vieno Suv. Valstijų patriotinio laivo, sergstinčio šios šalies pakraščius. Atlantiko vandenyse. Paskėmėje to — vienas jūreivis tapo ant vietos užmuštas, antras pavojingai sužeistas. Pats laivas irgi gerokai apgadintas. Laivo vardas neminima.

Chicagos Lietuvių Draugijų Domai

Antras visuotinas CHICAGOS LIETUVIŲ DARBININKŲ TARYBOS susirinkimas įvyks spalio 21 d. Vieta: University of Chicago Settlement svetainė, 4630 Gross ave. (Netoli 47 ir Ashland gatvių). Pradžia 10 val. ryto.

Draugijos, kur dar nespėjo įstot CHICAGOS LIETUVIŲ DARBININKŲ TARYBON, šiuo maloniai kviečiama atsiųsti savo įgaliotinių ir sekamą susirinkimą.

P a s t a b a. — Draugijų įgaliotiniai, kur pridavė savo mandatus pereiname Tarybos susirinkime, naujų nereikalingi. Atvykę susirinkiman jie turės tik užsiregistruoti. Mandatus ar valdybų lūdimus turės atsiesti tik naujai įstojančių draugijų atstovai. PILDOMASIS KOMITETAS.

Gyvybė ir Mirtis.

Vertē J. Laukis.

Sužinojimai, ar tokios prastos esybės atskiria taipgi šviesą, mes kreipėmės prie amchos giminaitės p e l o m i k s o s (Pelomys arba Pelobius), gyvenančios ant dugno stovinų vandenių ir besilepiančios, paprastai, dumble. Saulės spinduliai maža ten prieina, taip kad šitas gyvunas atsis tolydžio prietamsygi. Jei mes į pelomiksą atkreipsime šviesos spindulį, tai ji nustos judėjus ir, susitraukus į gumulėlį, gulės ramiai kol neužsies šviesa ir neužės prieblanda. Ji, tokiu būdu, parodo aiškiai išreikštą jautrumą šviesai. Dar smarkiau veikia nematomieji Rentgeno spinduliai. Patėkusi šitų spindulių veikmei, ameba tuojau įtraukia savo pseudopodijas, susisuka į gumulėlį ir po tulo laiko gaista. Po šito skaitytojo jau nenustebins ta buitis, kad ameba taipgi priešinasi elektrikiems erzinimams. Jei mes leisime per jos kūną tolydinę elektrybės srovę, tai ji išspardys išsitiesia linkui elektriskosios srovės; pasakui galima patirt, kaip ten, kur srovė įeina į jos kūno (vadinasi, ties anodu — įsrovini), protoplazma susitraukia, o ten, kur srovė išeina iš jos kūno (vadinasi, ties katodu — išsrovini) protoplazma išsiplėčia. Bet, srovė lyviusis, ji kreipiasi linkui katodo ir net, prie kaikurių aplinkybių, atmaino šilam savo pirmesį keliai.

Ir taip, ką gi ameba gali daryti? Šitas giliptimos grumtelės, kurio prie pirmos pažūros nepaskaitysite net organinės gyvybės atstovų, parodo jau užmazgas visų tų ypatybių, kuriuos yra pas augštesnius gyvūnus, Jis slankioja, maifinasi ir jaučia. Jis jaučia chemiškų ir mechaniškų paerzinimus. Jis nemėgsta didesnių temperatūros ir šviesos atmainų. Jis atjaučia rentgeninius spindulius ir elektrinę srovę. O mes dar neišskaitėme visų šitos esybės ypatybių.

Bet mes lengvai galime apsiriki ir per daug įkainoti šitos amebos veiksmus. Mes, pav., galime priskaityti amebai sielos įjeigas, kurių j jokiu būdu nėra. Gi žmogus labai mėgsta atrasti savo paties esybę kitame gyvune. Aš noriu päreikšti skaitojtojų, kaip jis turi žiūrėti į šitą amebos veiklumą. Šitam Aš turiu skaitojtoją supažindinti su kitu mažu gyvūnėliu. Šitas gyvūnėlis vadinama p a r a m e c i j a arba šliuraite (priklauso prie lygiablastekinių grupos, Holotricha) ir daug tinkamesnė mūsų bandymams kaip ameba. Šliuraite turi sudėtinęsę sąstatą, apsidengusi kunkia cile jautrių blastekinių, kurios ritmiskai juda tai vienon, tai kiton pusėn. Šitos blastekinės padeda gyvūnėliui sulyginamai sparčiai vandeniu slinkti. Aprašysime vieją labai prastu bandymų. Jei mes paimsim didėlį apštį šliuraitį (o jų yra labai daug mūsų stovimuose vandensyje), ir sušleisime jas į gana didelį indą su vandeniu, tai pastebėsim, kad gyvūnėliai susirenka į vieją ar dvi kruvelės ties stiklo briuana. Kuo šitą išniskins? Mokslininkai tuojau patyrė, kad šitos šliuraites ypatingai mėgsta rugštis. Pleidus indan kokios rugštis lašą, šitos šliuraites neilgai trukus susirenka aplink šitą lašą. Mes jau žinome, kad ameba išskiria angliagaminę rugštį; tai patį galime pasakyti ir apie šliuraite; angliagaminė rugštis (CO2) vandenį rožiliu nudažytą sušvearsina. Jei šitą vandenį

ni pasodinūs šliuraičė, tai vanduo žudo savo dažą ten, kur apsisotja šitie gyvūneliai. Bet šliuraičės prie angliagaminės rūgšties, kaip ir aplamai, prie visų rūgščių daiktų, turi ypatingą mėgimą. Šitas pamatysim įleidę vandenin šitos dujos puslaidę: gyvūneliai susirenka toje vietoje ir pasilieka tos srities ribose, kurioje yra angliagaminė rūgštis. Tai, kad gyvūneliai renkasi krūvomis, išaiškinama labai prastu būdu: plaukiodami jie prislenka prie stiklo briauenos, čia jie nenoromis, sustoja, nes norint eiti reikia dabar apsisukti atgal; jei išaukšty vienoje vietoje tuo pačiu laiku susirenka gyvūnelių būrys, tai ten prisirenka tam tikra apštis angliagaminės rūgšties, kurią šitie gyvūneliai tolydzio išskiria. Del šito jie pasilieka sritį, turinčią angliagaminę rūgštį ir kiekvienas iš netyčių atsiradęs ant gyvūnelis šita angliagaminę rūgštis sritį didins. Tokiu būdu visos šliuraičės, galų gale, susirenka į vieną vietą. Ir štai mes suradome patį prasčiausią išaiškinimą šliuraičių susirinkimo į vieną kokią vietą. Tas, kuris žino šita išaiškinimą, lengviau spras taigpi ir šita apsirėikimą: šliuraičės daugiausiai maitinasi bakterijomis. Jei šliuraičių tarpan įleisime daugybę bakterijų, tai šliuraičės tuoj aplink šita daugybę susirinks. Po visa to augščiau pasakyto šitas apsirėikimas yra suprantama: vienas kitas gyvūnelis iš netyčių užėina ant šitos bakterijų daugybės ir pas ją pasilieka; tasyk tuojau prasideda gyvūnų angliagaminės rūgšties išdalinimo darbas; juo gyvūnų krūvoje yra daugiau, juo spartesnis yra šitas darbas; galų gale, visa draugė susirenka į vieną vietą.

Iš tolesnio bandomo pamatysime, kad šliuraitės neturi gana aštrios jauros maisto pajautimui sulyginamai dideliame atokume. Vietoje bakterijų apšties indan įleidus sugeriamos popieros šmočiuką, šliuraitės taipgi susirenka aplink jį. Tokiu būdu, čia nėra to, kas galėtų daryti tiesioginę pritraukimą vietą veikmę į gyvūnus. Šliuraitės beplaukiodamos, greičiau tiesiog iš netyčią užsima tam tikrą sritį ir joje pasilieka; kaip tik jos užsimano tą vietą aplėsti, apsiaučiančios jas aplinkybės priverčia jų judėjimo organus, blakstienėles, veikti atgalinėn pusėn; gyvūnas patekęs angliagaminės rūgšties sritin, visuomet turi eiti atgal. Šitas apsiirėškimas yra be galo įdomus: sandedinį, veikiantį atstumiamuoju būdu, įpylus indan linkmėje, kurioje gyvūnėlis slenkąs, jis priešinasi jam taip pat, kaip ir kad šitą sandedinį ant savo kelio sutikęs: gyvūnas judinasi savo blakstienėlėmis atgalinėn linkmėn ir tokiu būdu įsiveržia į atstumiamą sandedinį.

Visi augščiau aprašyti apsiirėškimai prasergsti mus nuo perdidelio įkainojimo šitų prašūnų esybį veiklumo. Mes niekaip gyvai negalime priskaičiuoti joms samonę ar protą, kaip mes jį randame pas augštesnius gyvūnus. Čia greičiau dalykas cina apie apsiirėškimus laikyti nus visai prastais. Gyvasis sandedinis, toje lytyje, kurią mes turime čia, turi ypatybę priešintis tam tikru būdu paerziniams. Bet į šitą ypatybę mes turime žiūrėti kaip į kokią augštesniame laipsny pirmykštumą, prastumą, pirmutinumą. Šitos gyvo sandedinio ypatybės.

Mes negalime išniskinti. Mes

negalime suprast, kodel amebai geriau patinka 25° Celsiaus temperatūra, arba kodel ji prisinasi padrebinimams ar chemiškomis reakcijoms savo judėjimų sustabdymu. Jai būtų daug patogiau visai nesipriešinti šitiems visiems paerziniams.

Jei dabar po prisižūrėjimui šitų prašiusių gyvų esybų gyvenimo būdai mes pasirūpinsime duoti sau atskaitą iš to, ką mes apie gyvybę žinome tikrai, tai mes turėsime prisipažinti, kad gyvybė, net toje prastoje josios lytyje, kurią mes turėjome progą tyrinėti, nėra niekas vietnatiškas, prastas ir griežtai atidalinamas. Gyvybė atrodė mums komplektu — apsiireiškimu sudėtingu, augščiausiam laipsnyje, Tas, kuris nori šitų prašiusių esybų gyvybę aprašyti, turi išdėti šitą augščiausiam laipsnyje sudėtinį apsiireiškimą į visą eilę dar prastesnių apsiireiškimų. Tokių apsiireiškimų mes žinome visą eilę, ir turime prisipažinti tame, kad kiekvienas šitų apsiireiškimų vėl turi savyje mįslę, kurį atspėti žmogaus protas neįsigali. Bet tyrinėjimas duoda mums vieną, augščiausiam laipsnyje branginamą išdavą, būtent, kad gyvybė yra kompletas apsiireiškimų, kurių kiekviena yra išsėdama į prastesnius apsiireiškimus, bet šitų apsiireiškimų esmė yra taip nesuprantama, kaip ir pats gyvybės apsiireiškimas.

Gyvybės išlaikymas.

I vienā givybē apsirceškinu,
kurios mes galime tyrināt pas
ameba, lygšiol nebūvo atkreipta
jokios atdžios. Šitas gi apsi-
reškinas jū labai svarbus ir
jū visos gvyjvos pobūdine ypa-
tybē. Pagalvokime tik apie tai,
kokiems baisiems pavojams šitas
mažas gvyvūlis jū palikats
ir kaip nedaug tereikia jū gvyv-
bės galo padarymūi, o nusiste-
besime, kaip šita esybē senai
jau neišnyko nuo žemės pavir-
šio. Nuo vasaros saulės kaitros
pradeda džiūti bala, kurioje mu-
su gvyvūnėlis turi gerai save jau-
tē; kur gi dinga amebos? Žie-
mą amebų gvyvbei reikalingas
vanduo pavirsta ledū; ką gi da-
ro balos gyventojai? Amebos
turi budų šiaip-taip apsiginti.
Jos gali save apsaugoti nuo kai-
kurių pavojų; šitai vė sausmety-
je jos pasidaro kieta kūtautėlī, ži-
noną "cistos" užvardžū; įsivy-
turavė i šitokiūs kiaučiulius, jos

Didijurio pakraščiuose. — K.

ilgā laikā gali gulēti kaip negyvo, kol neatelsi geresni joms laikai. Dauge su dulkėmis vėjas neša tokias cista apbrūnintas amebas iš vietos į vietą; jos baisiai mažytės, taip kad nužudę vandenį jos susitraukia iki mažiausiam savo dydžio laipsniui. Patekę iš netyčių į vandenį, jos vėl atgija, numeta savo kevalėlių ir po senovei gyvena. Bet kaip ne brangi amebai šita apgintis, ji nėra pakaktina kilmės išlaikymui. Gyvi daiktai labai opūs, daug mažiau patvarūs už neorganines lytis. Ir visgi jie randasi didelėmis daugybėmis ir vis naujose lytysse vandenį, ant žemės ir net ore. Kuo gi tai išaiškinsiu?

Visokā gvyvībē yra apdovano-
ta sūgebum dāugntis kuone be-
galo. Prisižūrēkime dar kartā
amēbai. Tas, pas kurj po mik-
roskopu yra keli toki gvyiai, pā-
mēs, us atsidejimu žiūrēda-
mas, šitokigaig; narsiai slin-
kus ligot ameba pamažu savo
judėjims sustabdo. Pas jān
kuno nepasirodo jokios antau-
gos ir ji ramiai guli ant savo
vietos. Čia mes pastebīame,
kad apskriti gīles puslātē mai-
no savo īšvaizdā: ji pamažu īš-
tysta j ilg, paskui j ties vīdu-
riu siaurēja ir tēsiasi ko šītai
pasīdarīusj pusj susijungīmo
vieta nepasīdaro labai plona.
Paskui puslātē ties vīduriu nu-
trūkstā. Dabar protoplazmāj go-
lī dvi gīlēs, kurios tulam laikui
po atskyrimai vēl īgauna ap-
skritā pirmīnēs gīlēs īšvaizdā.
Šītam bevykstant amebos kune
pasīdaro īaipgi pirmāis. Ji īaipgi
ties vīduriu īšsīstāja ir īš-
sidrickā lyg šniureliu. Šītaips
pasīdarīusis pusēs pamažu vie-
na nuo kitos atskyrija ir galj
gale žudo tarp savēs visokj s-
ryšj. Kas čia atsitiko? Iš vie-
nos amebos pasīdarē divi. Tuo-
jau po pasīdalīnīmu pas kiek-
viņā amebos daliū vēl īšsīkša
pseudopodijis ir kiekviņa jās
prada vesti amebos gvīnē-
ma.

Prieš nūnus tik ką įvyko amebos dalinimasis ir dauginimasis aiga. Šita aiga yra labai prasta: ameba pasidalina į dvi dalis. Kiekvienas gyvūnelis išėjus tu-
lum laikui, visuomet šita aiga atkartoja. Teisybė, šitas gali at-
sitikti tik prislaidant vieną są-
lygos, butent, gyvūnui neturi
trukti maisto. Gyvūnas gali da-
lintis tik tąsyk, kaip jis pasiekia
tam tikrą dydį. Ir taip, kiekvie-
nas iš naujai pasidariusių gyvu-

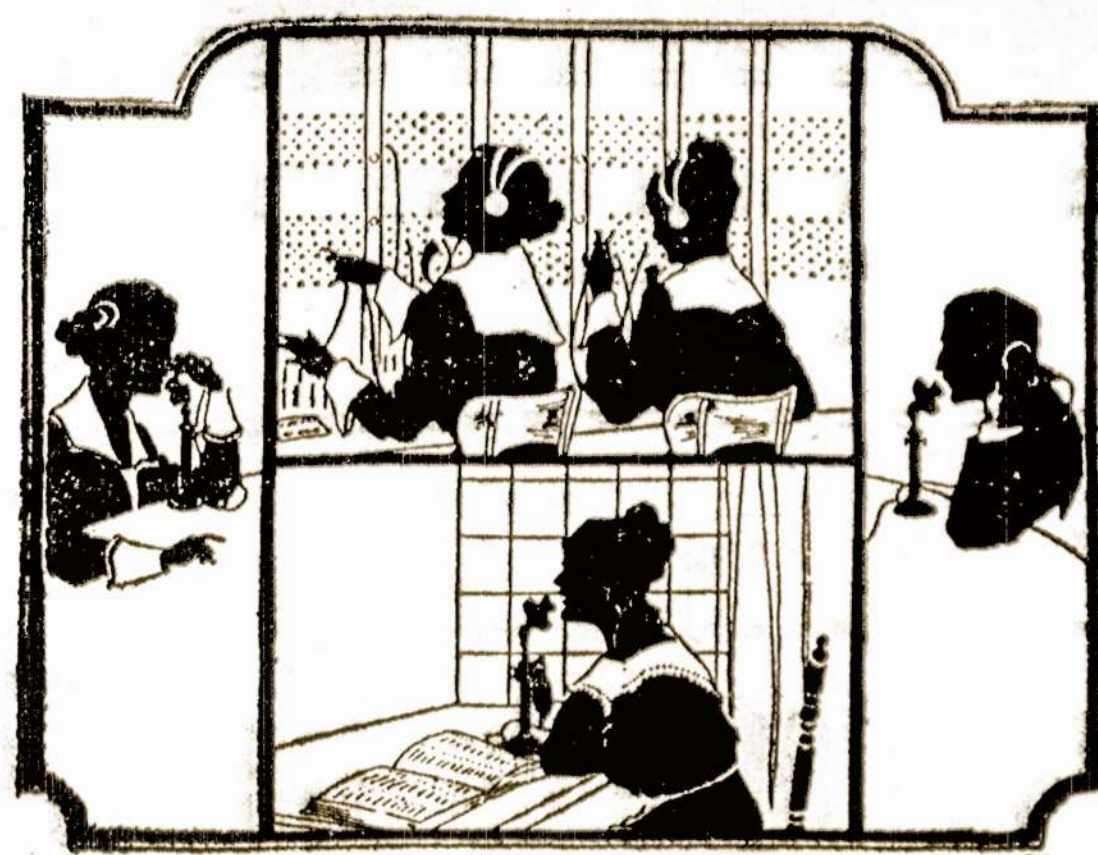
A grainy, black and white photograph showing a large, dark, mechanical structure, possibly a crane or part of a ship, with a circular inset showing a close-up of a person's face.

nų turi pirma paugėti. Šitam
gė jam reikalingas maistas.
Kaip tik jis pasiekia didumą, ku-
rį turėjo jo motina tuojau prieš
pasidalinimą, tai jis, savą žaru
skiriasi į dvi naujas vienas.
Tokiū budu augimas ir daugini-
mas yra vienas su kitu ankštai
susirišę. Šitas sąryšys yra iš-
reikšiamas taipgi formula: dau-
ginimos yra tai augis nuceinas
už vienas didumo ribų. Bet
megalia pasakyti, kad šita for-
mula turėtų gilesnę prasmę,
kaip augėsiu nurodytoji. Au-
giui yra reikalingas labai gau-
sus maistas. Gyvunas auga tik-
tai tšyq, kuomet jis priima mai-
sto daugiau, kaip jis jo suckvo-
ja. Tokiū budu patrai pavyzdys
parodo mums, kaip ankštai yra
susisijungę vienas su kitu atski-
ros gyvybės aigos; maisto prie-
mimo aiga pereina į dauginimo
si aiga, taip kaip alkis pereina
į meile; tai yra aigų grandyns,
kurio grandys taip ankštai yra
susijungę viena su kita, kad jos
su vargu skaisi išpaimoti.

Bet kā reiskia šita jdomi aiga? Kam ameba dauginais? Mums yra aizku tik tas, kad šito sugubom dauginimosi veiksmē ameba turi kuogerāusiais ištīrtā būdā savo givybēš palaiķymui. Vadinas, toľdydz dālināmo ameba didina progā gresiancio ļai pavojāus iŗvengtļ. Kā reiskia, ķi vienā jos sēserū kartāis zŗs? Uŗtāi ķitā ķalī pasiliktļ gyva ir daugināmos iŗvengtļ mirties. Keliu dālināmosi iŗ dvi dālis amebos daugināis su neapskaitom greitumu ļabai trumpu laiku. Sakysime, kad priŗš mŗs yra vienāta, kuri dālināis iŗ dvi dālis; ķiekvienā jos dukterū taipgi dālināis iŗ dvi dālis; tŗ dukterū vaiķai dālināmo aigā atķartojā ir tt. Deŗimtoj ķartoj jau bus 1024 vienātos, dvīdeŗimtoj — jau svīŗsŗm miljonāis ir prācedat nuo šitos valāndas daugināmos cina su toķi greitumu iŗ pasiekļ toķiā skaitlīne, kurios didūmo mēs negāline net permānyti. Nieķas neuzģins to, kad daugināmosi ķeliu ameba save apsāugoja nuo prāzūties. Ķei sāļyģylos aplamāi, jŗ patoģios ir jos valtoģe jŗ apŗķiai maisto, ļai dālināmos cina be perstojimo. Uŗzeina bļoģi ļai ļaiķai ir jau negrumoģa ļai visiskāis iŗnyķināis; ķaikurice jos skaitlīņoģi ainuŗ iķķisģis gvyāis; jŗ padatrys pāgrādnā ļauķāi nesuskaitomū cīnātū ķartu cīķi.

Dauginimos tai gyvybės palaikymas. Bet niekas negali pa-

Užimtas Signalas

UŽIMTAS telefono signalas yra paduodamas automatiškai kada tik reikalaujama linija yra vartojama.

Signalas nėra operatoriaus kontroliuojamas.

Jeigu jūs gaunate užimtą ženklą, kuomet pašaukiate pageidaujamą numerį, tai reiškia, kad vienas abonentas ant tos linijos jį vartoja.

Pavienios linijos patarnavime, užimtas signalas, dažnai atkartotas ant pašaukimų dėl ypatingos linijos, reiškia kad abonentas turi netikusius telefonų palankumus.

Nėra budo, kuriuo jūs galėtumėte gauti pranešimą, kuomet linija, kurios jūs norite, yra užimta. Jei kuomet jūs gaunate užimtą signalą operatorius paskambinti būdu nėra peiktinas.

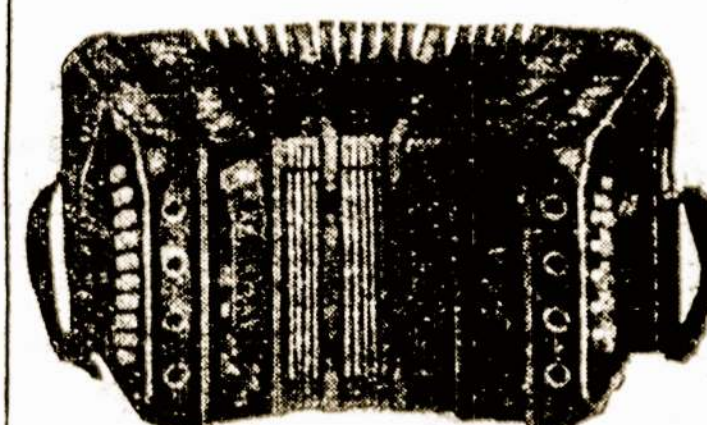
CHICAGO TELEPHONE COMPANY

Rusiškos ir Turkiškos Vanos

12th St. Tel. Kedzie 8902
Paulina. Tel. Western 15
3514-16 W. 12th St., arti
St. Louis Ave. ir 1115-17
So. Paulina St., arti 12th
St., Chicago, Ill.

PEARL QUEEN KONCERTINOS

Dabar yra patvirtintos ir vartojamos daugumos lietuvių, kurie groja koncertinę ir augštai rekomenduojama kaip geriausia koncertiną padaryta Suvienijotose Valstijose, Amerikoje. Mes galime jas parupinti augšto arba žemo tono.

Reikalaukite katalogo, kurį išsiun-
čiame dykai.

Georgi & Vitak Music Co.
1540 W. 47th St., Chicago, Ill.

Taip, ar kitaip buty, čia mums vieną yra aišku: mes stovime akys į akis su tokiu svarbiu apsi-
reikiškimu, kad visi kiti apsi-
reikimai, sulgytinus su šitu, nueli-
na į užpakalį. Kaip rodoši, tai
yra centras, aplink kurį visa
kas sukasi, kadangi tas, ką
mums atidengė ameba, šita ma-
ža, nežymė, nuopradinė esybė,
randama visur gyvių srityje.
Visur mes sutinkame vieną ir
tą patį nepaprastai norą daugin-
tis begalo. Apistokime čia
truputį ilgiaus. Tas, kas pas
amebą darosi tiesiu ir suprantu-
mu būdu, pas augstnesnius gyvu-
nus yra labai sudėtinga ir painu.
Teisėybė, kaiturke augstnesnėji
gyvūnai dauginasi dalinimosi
keliu, tik ne į dvi, bet į kelias da-
lis; šitai ve į kvi, betiškai mirian-
či (Myrianida) pasieksiu tam
tikrai lygi pasidalinai į kelias da-
lis ir kiekviena dalis liekas savy-
ta vienata. Daugiau yra prasi-
platėjęs kitas dauginimosi bu-
das. Su juo mes apspiažinsime
iš musų gėlių vandenų polyo-
pą pavyzdžio (Hydra grisea,
Hydra fusca, Hydra viridis).
Ant šito patogaus, o sauso, plau-
kiojančio vandenų su ova plo-
ny, ilgų rankų pagelba gyvūno
kuno jam gerai besimaitynant
pasidaro gumbeliai. Išpradžių
gumbelis, mažyčio kiauletio iš-
vaizda iškyla ant gyvūno kune-
lio. Paskui jis vis cina didyn ir
didyn, kol ant galo iš gyvūno
kuno nepasirodo mažai hidraite.

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA
LIETUVIŠKA

APTIEKA

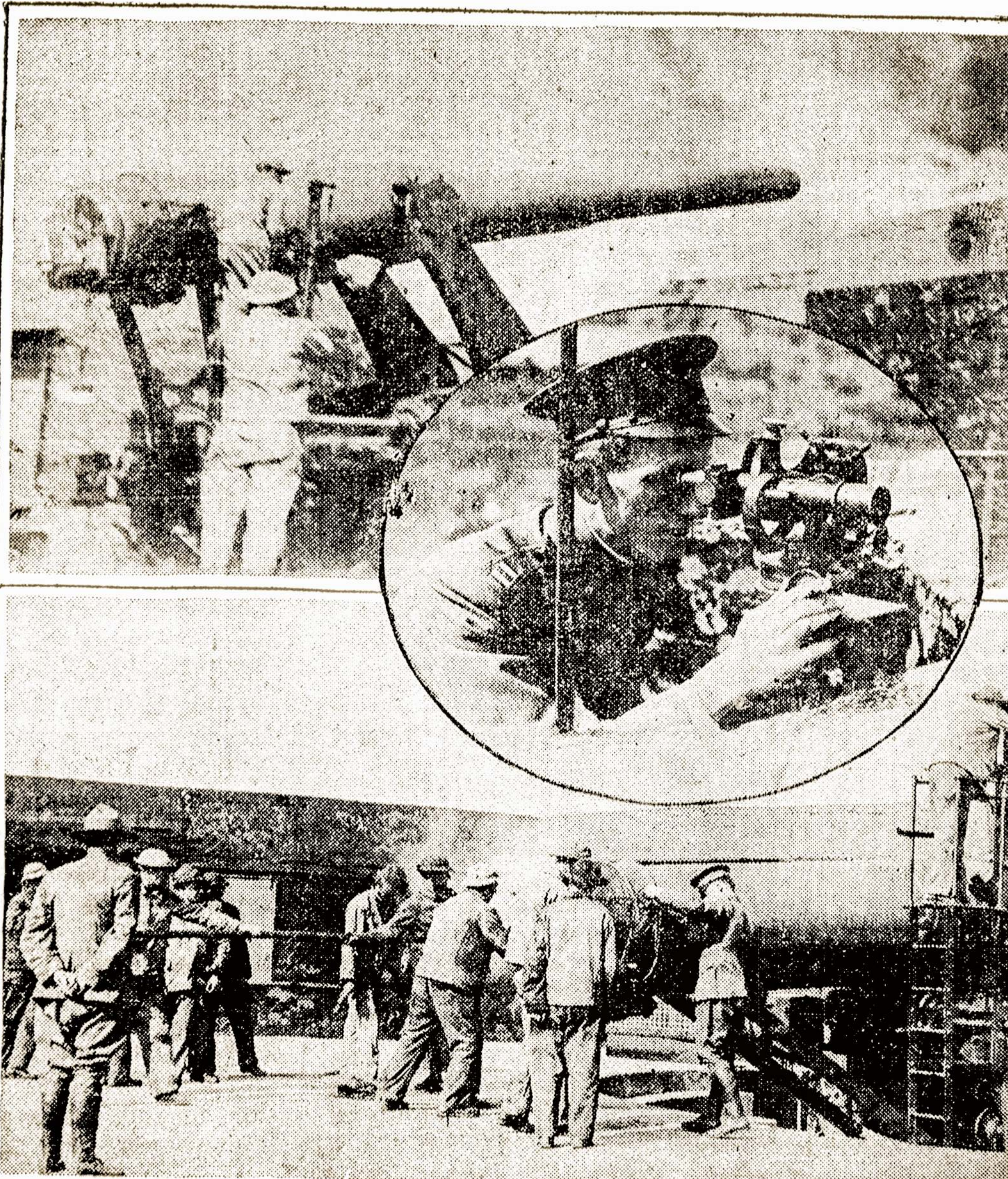
Iplūdan receptus su didžiausia atyda,
nelirint, ar tie receptai Lietuvos ar
Amerikos daktaro. Tai vienintelė lie-
tuviška aptieka Bostone ir Massachu-
setts valstijoje. Gydomoji galit gaut ko-
kos tie pasaulį yra varijamos. Ga-
lit reikalaujant per laikus, o aš priklauso
per expreg.

K. ŠIDLAUSKIS
Aptiekorius ir savininkas
SOUTH BOSTON, MASS.

 Specialiai
Pabaigęs
Northern Illinois Cole-
giją Pritaikymo Akinių
Geruma Stiklų Gvarantuoju
Valandos nuo 5 iki 9 vakare.
Dr. K. NURKAITIS Oph. D.
1617 N. Robey St., Chicago.
Kamp. Milwaukee ir North av.
Tel. Humboldt 4613.

Dažnai galima matyti gyvūnus, kurie ant savo pečių neša po tris įvairaus augio gumbelius. Kaip tik mažosios hidros paauga gana, tai jos nuo motinos kuno atsisikiria ir pradeda gyventi savistai. Šita aiga yra vadinama pumpuravimu. Ištikro, šitas apsirėičikimas yra labai panašus į pumpuravimą pas augmenis; tiktai pas pastaruosius vienu metu nevisuomet atsisikiria savy-

(Seką ant 5 pusl.).

Didjurio pakraščiuose. — Kareiviai mokinama, kaip reikale pasitikti pasirodžiusi

Marcel Prévost.

Moteryų laišakai.

(Pabaiga)

Tu įsivaizdinai, kad ji, kaip ir tu, ima lankstą popierius, vilgina plunksną rašalėnį ir rašo raides, pagal savo minčių diktavimą, laimingą (kaip laimingas tu), kada jai pasiseks gerai išreikšti savo mintį, kada ji suimčia laiške pačią save? Kokia patikslė? Delko tu sprendi, kad esybė, kuri parodo tau, kada tu į ją žiūri, tik minimum savo realizmo, delko tu manai, kad ta esybė umai atidengs savo sielą? Ta forma, kurią tu dievini, padaryta pusiau iš kombinuotos grožios, iš labai gudrios, labai apgalvotos, labai brangios machinacijos, kuri sistematiskai atsisotja tarp jos ir tavęs. Ar gi galima, pats spręsk, kad tverčia tokios tobulos patalavos ne įneštų visur savo instinkto, savo žinijos, savo papročų sistematisko išskrypimo? Ji juos įneša visur ir, svarbiausia, į tai, ką ji skaito dar labiau paslėptu, negu jos kūnas, — į savo sielą.

Klausyk: vienumo valandos, kada tu lauki laiško nuo mylimos moteries, tegul pasitarauja tau apgalvojimui nekurių ypatingų moterų laiškių ypatybių.

Pirmiausia (nurodymas tau analizo kelią, aš duodu tau į rankas auksinį raktą) žinok, kad labai retai moteries laiško adresatas yra tikruoji jos "daiktas".

Moteries naudojasi laišku, kaip ji naudojasi žvilgsniu, šypsa, tualeto, žodžiu — viską su labai apibriežu, labai suprantamu tikslu, bet labai skirtingu nuo paprasto, normalio.

Argi moteries skrybėlė tarnauja tam, kad pridengs jos galvą? Argi lietsargis jai tarnauja apsigynimui nuo saulės? Argi moteries laikrodžio skirtas tam, kad rodyti laiką? Argi moterų čėverkykai patogūs vaikščiojimui? Tad delko gi tu nori, kad moteries laiškas tarnautų perdevimui adresatui tikrųjų minčių, visai taip, kaip laiškas sankrovinniko, kuris rašo: siunčiu Jums 10 kilo kavos?, delko kad jis ištikrųjų juos siunčia?

Ir taip, rengkis prie to, kad tu nerasi frazėse, kurias tu perskaitysi, nė vieno tiesioginio nurodymų, ir tai, apie ką mąstė iš vaizduosioji, ir jos užsėmimus, ir žmones, kuriuos ji lanko, ir jos plenus, dagi į mažesnę ar didesnę jos simpatiją prie tavęs.

Jeigu ji gali nenurodyti tau vietos, iš kur ji rašo, ji ir tai padarys. Ji įmes savo laišką į kokią-nors krastos dėžutę laike

netikėtos ekskursijos. Iš kokios priežasties? Be jokios. Pagal savęs apsigynimo instinkto. Užtai visos laiško frazės ir sveikumo lipnis, kurį tu jam pajausi, bus apgalvoti, — ne, aš blogai išsireikšiu!... bus natūraliai ir umai sukombinuoti tokiu būdu, kad atvedus tave į tą upę, į kurią ji norėtų tave atvesti, su ta doza laimės, kurią ji tau pasiskiria, ir su ta doza ilgesio, kuris turi papildyti tavo dvasinį upę.

Kitais žodžiais, moteries laiškas, kurį tu taip trokšti gauti, turės labai aiškiai apibriežtą tikslą: jis bus apgalvota atraiška jaus dvipusės pasakos; bet esmė jo bus ne ta, apie kurią liudija žodžiai: tas dokumentas turės paslėptą ryšį su tekstu.

Kada tu jai rašai, tu stengiesi apipiešti pats save, arba, geriausiu atveju, yra noras užmaskuoti save, apgausti tavo įžvalgą, nors ji ir nebūtų nieko pavojingo.

Kiekvienai moterei laiškas tarnauja jei jau ne kaip kaukė, tai, mažiausia, kaip šydėras.

Ir visgi kartu kiekvienos moteries laiškas išreiškia kaip tik tai, ką ji norėtų paslėpti. Bet, žinoma, teisingai suprasti jį gali tikslai labai įžvalgos, labai prietęs savo rūšies psichologiniuose nagrinėjimuose, skaitytojas ir niekad, niekad nesupras jo tas, kuris momente apilankymo yra juo užinteresuotas.

Znugus, žinantis nuolatinės priemonės, kurias vartoja moteries savo laiškuose, jeigu jis priegtam yra saltakraujis, pradės nuo to, kad neatkreips jokios domos į laiško turinį. Jis pradės pirmiausia nuo to, kad išaiškins delko ypač ji taip kalba. Jis pažymės nutilėjimą vardų ir faktų, labiau rašikių, negu vardai ir faktai, apie kuriuos pamini laiške. Jis pasistengs išaiškinti neaiškiančią: toną. Tonas moteries laiško darosi labai įtikinamais, kada reikia nukreipti skaitytojo atidą nuo tikrybės; tonas darosi švelnutesniu, kada reikia paslėpti vilių ir palinkimą prie vyliaus; tonas darosi grąsus, kada reikia paslėpti baimę, tonas darosi šaltas, ramus, dagi aiškus, kada rašančioji bijosi, kad kaip-nors neįspėtų apie audras, siaučiančias jos širdyje...

Visa tai — puikios taisyklės smulkmeniskam laiškių negrinėjimui; bet jos turi tik vieną trūkumą: pilną negalimumą prilaikinti jas, kada jos gali būti naudingos pačiam sau. T. y. kada jis gauna laišką nuo mylimos moteries, ir kada jis, virpėdamis, plėsiate konvertą. Veltui tada bandai praanalizuoti jį ciltute paskui ciltute, žodį paskui žodį: laiškas vistiek atlieka savo nuodingą veikimą. Nepagalbės tam, kuris įkvėpuoja į save chloroformą, jeigu jis sakys sau: "tai chloroformas!" Vistiek jis užmigs.

Tokiam atsitikime kam visi tie svarstymai?...

O tam, kad apgauti tavo laukimą, nekantrusis. Aš tavęs ar neužbovijau keletai minučių?... Stai laiškanėsis neša tau laiškių. Bėgk, apsaugk juo. Kaip pasakė Verteris: "Laimė visados tik prigavystė."

Vertė K. B.—as.

Lietuviai Rusijoje.

VORONEŽAS. Revoliucijos audra verčia, naikina visa tai, kas yra priešinga žmonių laisvei ir gerovei. Tveriasi naujos valdymosi formos, ir tikroji demokratija vis daugiau ir daugiau ima į savo rankas valdymosi darbą, nes jau engėjų savalei padėtas galas. Visi engėjai, kurie darė bjauriausius darbus, jau iš pirmų dienų pasilėpė pažemiuose ir bijosi pasirodyti pasauliui. Dabar gi Rusijoje, regis, jau nebėra pelikony, pažiūrėjus gi tikrai matyti visai kas kita. Prisidengę geresniais už ūkruos socialistus, visur stengiasi pasirodyti žmonių laisvės kovotojai, idant tuo išgelbėti savo kailį. Mes belgi žinome, kokie jie socialistai, nes ir visus "krikščionių" socializmas yra ne kas kitas, kaip "švelnus" vanduo, kuriuo kunigai kraipija didžiutųjų nekantrybę. Jie sako: "Užmirškime, kad mūsų tarpe atsiradavo juodskvernių ir jiems padėjėjų, caro ir biurokratijos tarnų, bet žiūrėkite, kad mes, revoliucijai įvykus, nesi-priešiname ir ciname su demokratija išvien." Bet ar galime tikėti žodžiais tokių veidmainių, kurie, kaip Judošius, prisidengę apaštalų, virtus kitoms aplinkybėms, gali parduoti, kaip Kristų. Tiesa, buvo panašių ir tarp socialistų (jie savaime buvo ne socialistai), bet jie liko visai prasmekti ir nuo jų visi atsikratė; bet ką gi mes matome pas mūsų engėjus, kurie ne tik ne pasmerkia viešai tokių žmonių, bet kiek galint teisia. O kas teisia panasius žmones, tai jų kitai negalime vadinti, kaip tik tokios pat vertės žmonėmis. Teisinimo dar neuženka. Jie susispietė į priešrevoliucines krikščionių-demokratų ir katalikų tautos sąjungos partijas, varo didžiausį šmeižimą prieš socialistus. Toks šmeižimas, be abejo, yra visur, bet tokio dar begėdiško pasielgimo gal ir dauguma nėra matę, koks atsitiko Voroneže, birželio 11 d. mifinge už Botanikos sodno. Vienas grįžusiųjų narių iš Seimo sušaukė visų lietuvių mitingą, kuriame padarė neįsisingą pranešimą. Idomu, kad iš keturių atstovų, buvusių Seime, atvyko tikslai vienas, o kiti nemanė nė pasirodyti. Prieš rinkimus tai išsijuoše dirbo, nežiurint nė veikimo būdo, bile tik, paslankiems žmonėms padedant, papulti į Seimą, bet grįžus, matyti, jau jiems nerupi laudžiai gerai informuoti apie Seimo veikimą. Matome aiškiai, kad mūsų klerikalams rūpėjo tik susistiprinti savo sparną Seime ir praversti savo rezolucijas, bet tik ne Lietuvos gerovei. Reikia dar patėmtyti, kad į mitingą pasikvietė atcietininkų konferencijos delegatus be vieno-kito ir "Saulės" kursistės (išskiriant dalį), pasižymėjusias savo trūkšningumu, idant geriau apšmeižti socialistus ir pakelti trukšmą. Socialistai ir buvusieji Seime, nepasitenkine neteisingsais pranešimais, davė pranešėjui kelis paklausimus, bet sulaukė ne atsakymo, o kaip lietus, tuojau pasipylė visoki žodžiai, kurių kulturingose šalyse negirdėti. Stai dešiniųjų žodžiai: "Socialistai ochronikai", "versluikai"; "rusams pasidavę"; "socialistai priešingi rusų revoliucijai"; "durniai"; "vaikai"; "galima spjauti socialistams į akis"; "socialistai provokatoriai". Taip, matome, koks tai klerikalų begėdiškumas! Kad taip būtų kalbėję sufanatizuotos davatos, tai dar dovanotina, bet ne studentams busimajai inteligentijai.

("N. L.")

Skaitytojų Balsai

(Už išreikštas kame skrypius nuomonės Kedakcija neatsako.)

Mūsų Isganymo Kelias.

Atėjo tokie skaudūs laikai, kad mes, darbininkai, snausti nebegalime, bet turime jungti visas savo spēkas dauktam ir įeškoti išėjimo iš tų sąlygų, kuriose esame įmirkę.

Susipratę darbininkai žino, kame tas išėjimo kelias. Jie tuo keliu eina ir kviečia visus kitus darbininkus eiti kartu. Tasai kelias, tai kovos kelias po socialistų partijos vėliava.

Stai dabar artinas rinkimai, mūsų priedermė todėl veikti ir agituoti žmones, kad į įvairias valdžias vietas būtų išrinkti socialistų kandidatai. Chicagoj šiais rinkimais renkami tik teisėjai. Bet jeigu mes pasirupinsime išrinkti teisėjais visus socialistus, kokią milžinišką pergalę laimėtum darbininkai!

Mes žinome, kiek darbininkai dabar visai nekaltai nukentia nuo teisėjų, kurie visados palinkę tarnauti ne tiek teisybei, kiek ponų kapitalistų interesams. Mes žinome, nes ant savo kailio esame patyrę, kaip teisėjai apsičia su darbininkais streikų laikais, kada jie, gindami kapitalistų reikalus, išduoda kapitalo viešpačiams visokius "indžonkšenus" prieš streikičius ir šiaip darbininkams simpatizuojančius žmones, ir tuo padeda samdytojams sulaužyti streikus ir dar labiau pasivergti ir išnaudoti darbininkus.

Savo kovą su išnaudotojais mes daug su palengvinsime, teisėjais išrinkę savo žmones, socialistų partijos kandidatus, kurie, sėdėdami teisybės rumuose, žiūrės įs teisybės ir neeis piniginigiesiems visuomenės plesikams išnaudoti žmonių ir daryti nuoskaudų darbininkams. Taigi jungkime savo spēkas dauktam. Veikime, agituokime, aukokime kiek kas galėdami socialistų rinkimų kampanijos fondui, kad partija galėtų prideramai veikti, ir atėjus rinkimų dienai visi balsuokime už socialistų kandidatus ir teisėjus.

Balsuokime "straight" socialistų tikėty.

J. Stungis.

Žmonės turės nuspręsti.

Del sekamų lapkričio 6 rinkimų Chicago kapitalistinių partijų politikierių abazuose — demokratuose ir republikonuose — didelis susirupinimas.

Toks susirupinimas, kad, šiaip dideli priešai del politinių džių, dabar emė ir susijungė, ir sekamiems rinkimams išstatė bendrą tikietą — fifty-fifty: sudaryt vieną tikietą jie pastatė kandidatais į teisėjus septynis demokratų ir septynis republikonų.

Jaučiasi katės pieną palejusios!

Kinkos dreba prieš socialistų botagą.

Taip susilieję į daiktą demokratų ir republikonai tikisi apdumti žmonėms akis ir toliaus viešpatuoti.

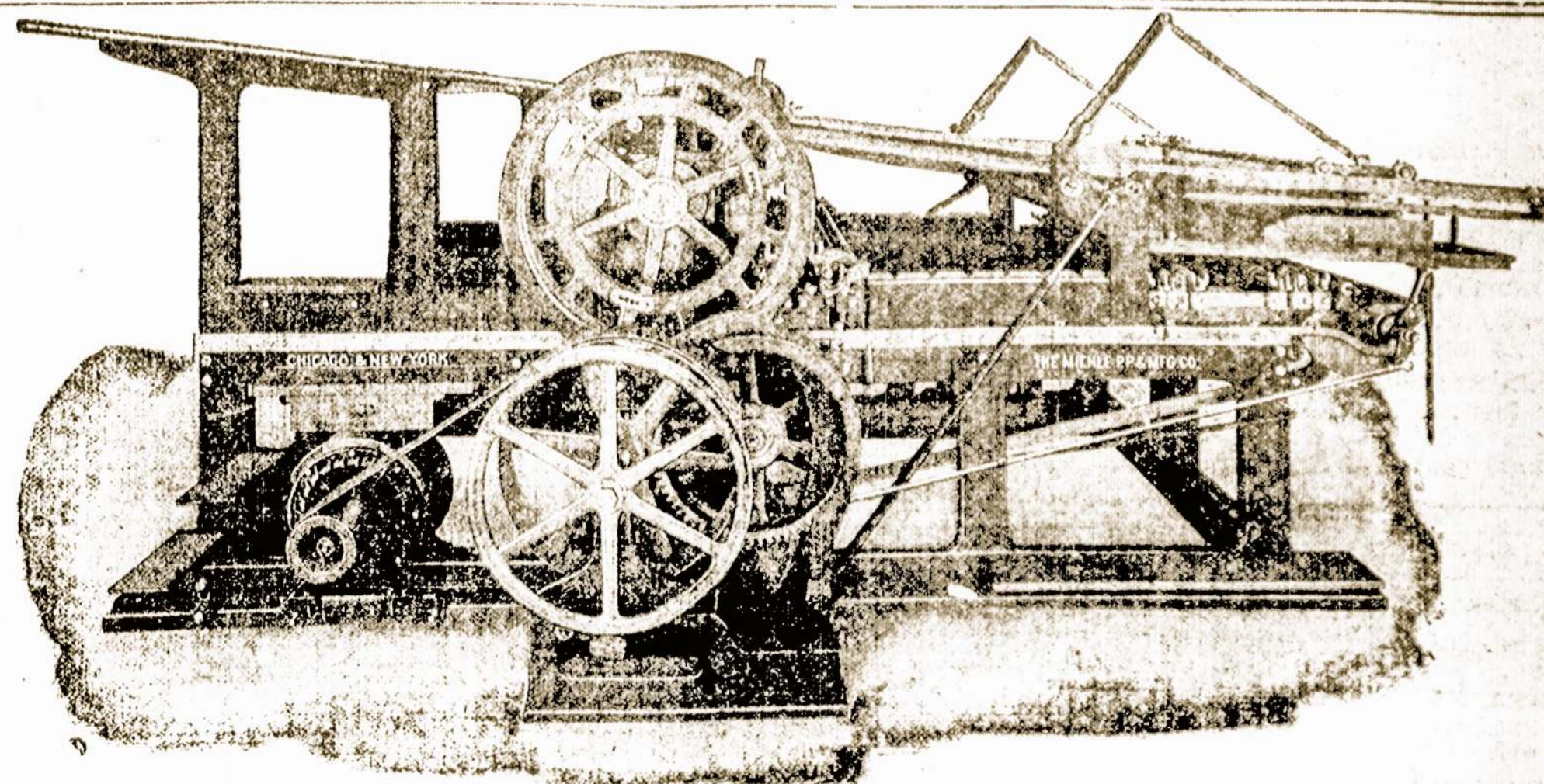
Dabar žmonės turės pasirodyti, ar jie pritaria tam, kad juos ir toliau republikonai su demokratais engty, ar ne.

Jeigu jie tam pritaria, jie balsuos už savo engėjų fifty-fifty tikietą.

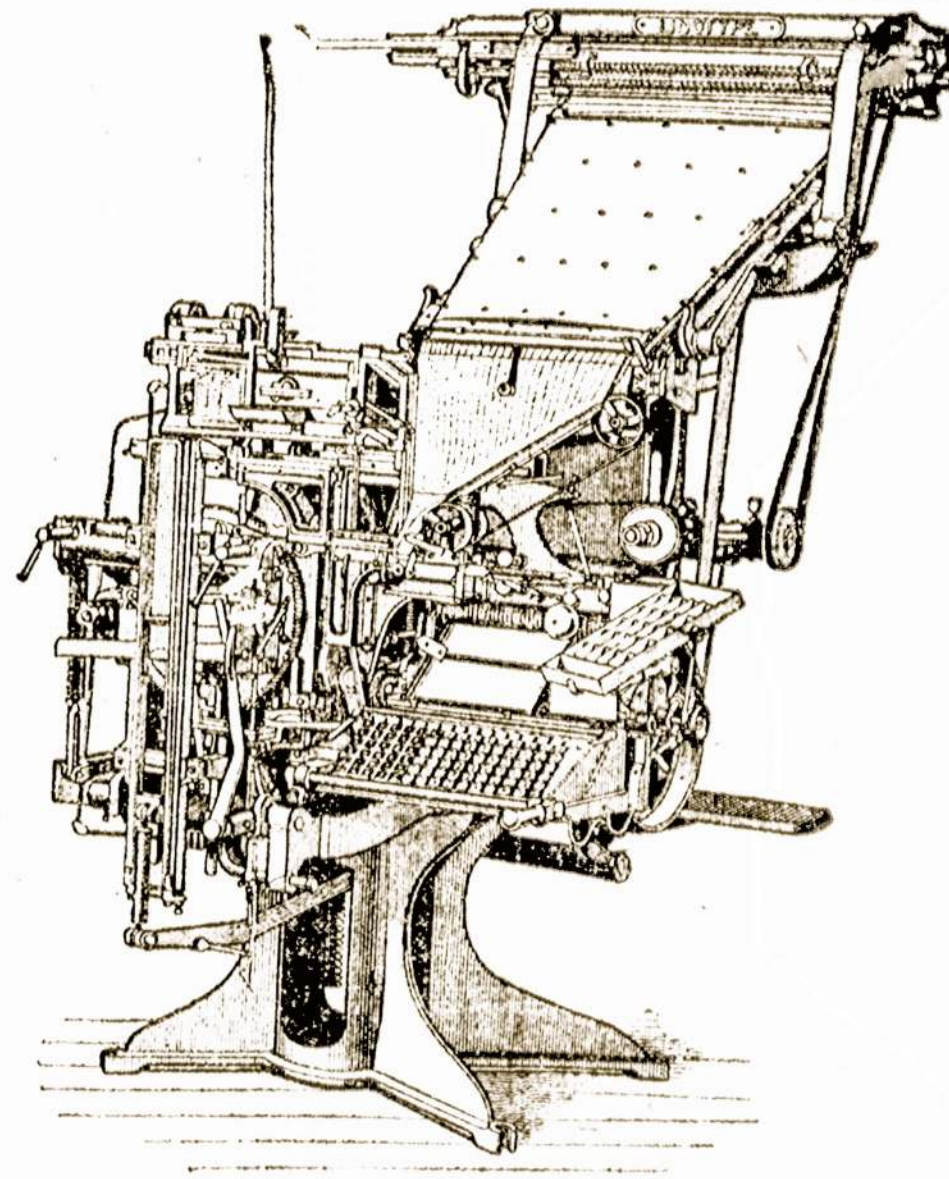
Jeigu nepritaria, jeigu žmonės pakako demokratų su republikonais politikierių šeiminių kandidatus, tas balsuos už listus.

Kas balsuos už socialistų partijos kandidatus, t. y. už darbininkų knadidatus, tas balsuos už geresnį gyvenimą, už taiką, už žodžio, spaudos ir susirinkimų laisvę.

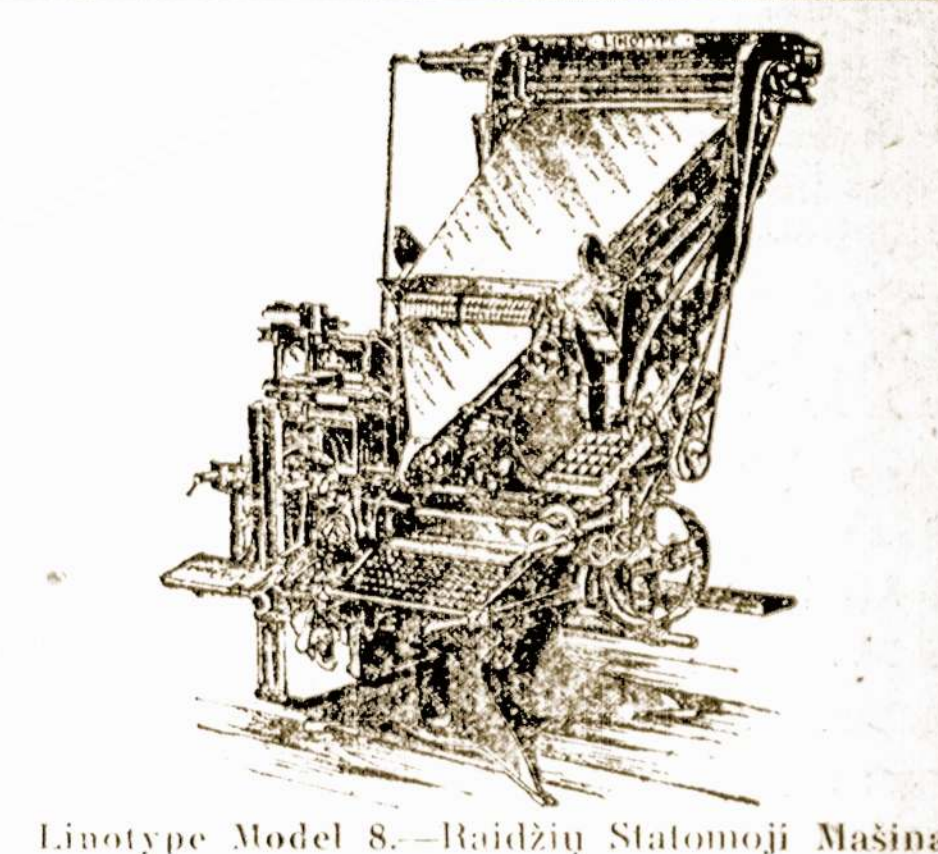
"Naujienu" Spaustuves Inrengimas

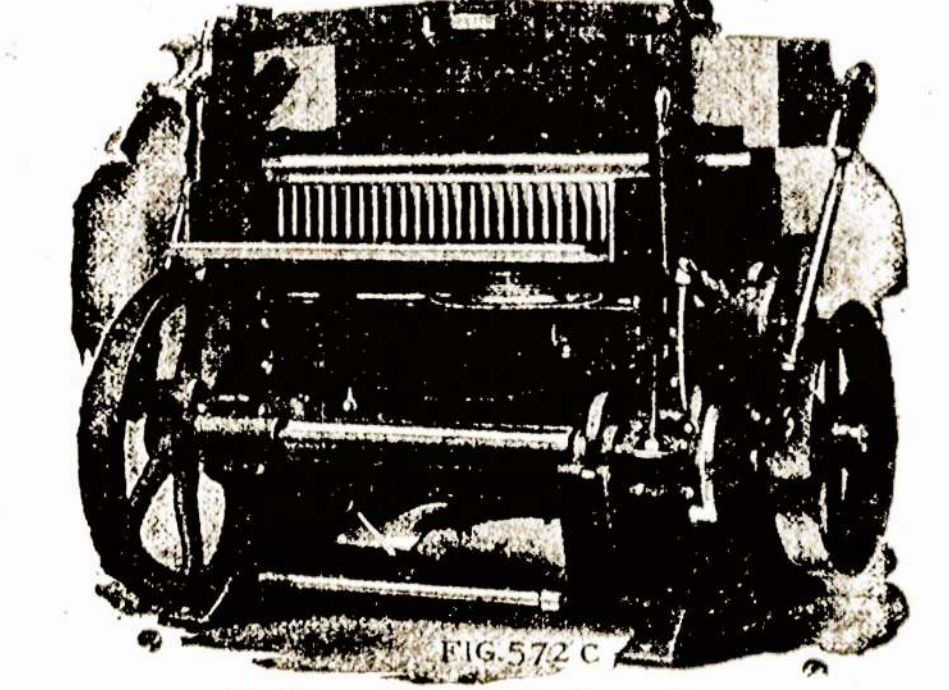
Miehle Presas.—Spausdinimui knygų, konstitucijų, cirkulių, bizniškų programų, langinių plakatų ir kitų didelių spaudinių.

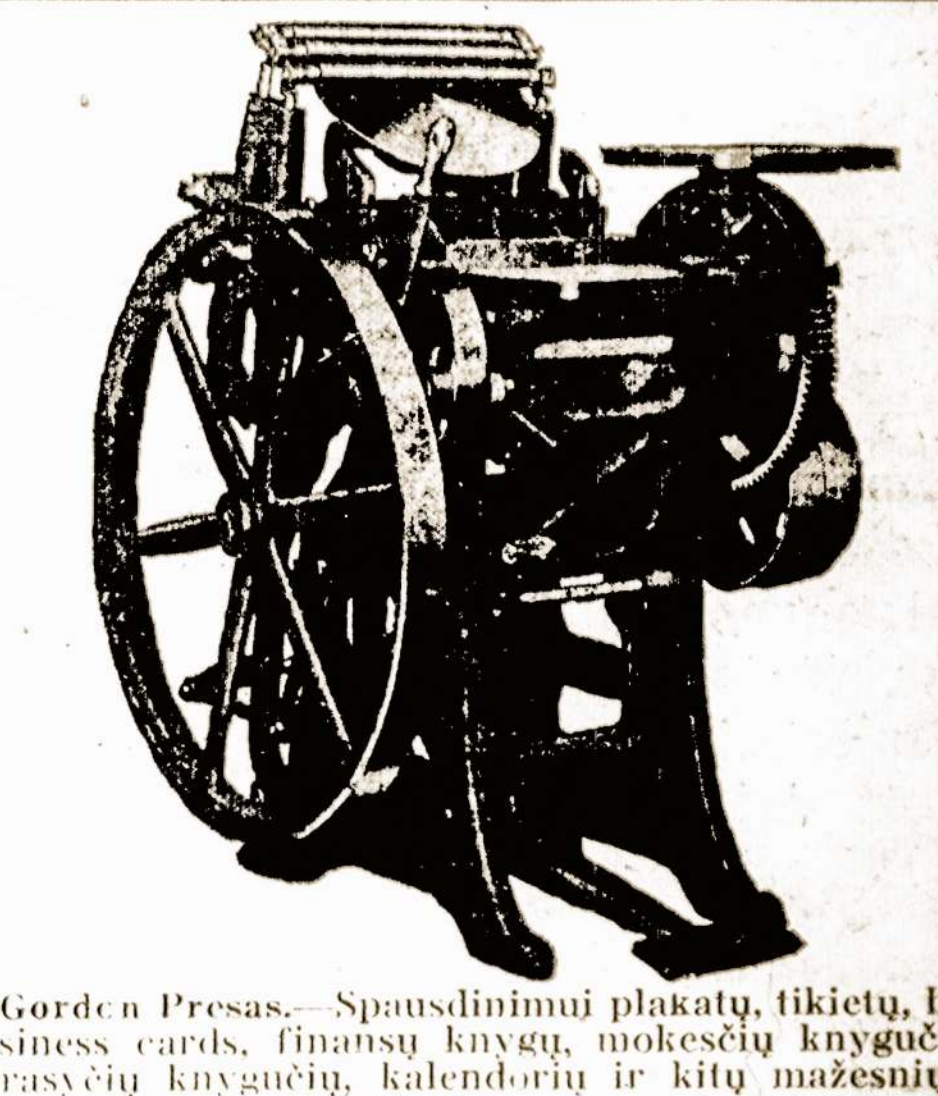
Linotype Model 5.—Raidžių Statomoji Mašina.

Linotype Model 8.—Raidžių Statomoji Mašina.

Mašina pjaustymui popierius.

Gordon Presas.—Spausdinimui plakatų, tikietų, bu-siness cards, finansų knygų, mokesčių knygučių, rasyčių knygučių, kalendorių ir kitų mažesnių darbų.

Be čia pažymėtų mašinų NAUJIENŲ SPAUSTUVĖ turi didelį Presą laikraščio spausdinimui ir visus kitus įrankius tinkamam spaudos darbų atlikimui.

NAUJIENŲ Spaustuvė, turėdama toki įtaisymą ir gerai prityrusius šiame amate darbininkus, kas valanda yra pasirėngusi atlikti Jums visokius spaudos darbus. Ką kitą negali atlikti, mes Jums padarysime.

Apkainavimai darbų suteikiami iš kalno

Reikale kreipkitės ypatingai arba laišku:

NAUJIENOS

1840 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILL.

SOROL

SUTAIŠYTAS ir formulose recepto; suteiktas šimtinis su kvepalais kokteilis.

SOROL

Apibūdina egi atvežti iš paskaitos nuo pirmo pilsa ir kvepalų, gr-kia standumo, dantų, galvos standumo, naktinio apneto, šaltos galvos, est., est., Sutaikoma didelio laiko ingarabijimo

PAIN-EXPELLERIO.

seno ir tikimo draugo šeimyn, naudojamu vienu prasu lyje per juos šimtinis. 36c už voniute visose aptiecio, arba galio užsakyti tiesiai iš

F. AD. RICHTER & CO
14-15 Washington Street, New York

Viena saugiausių Bankų

ATIDARYKITE TAUPYMO KASKAITA CHICAGOJE

saugioje ir tikroje Bankoje. 28 metų teisingai vedamoje Bankoje. Po priežiūra Valstijos ir Susivienijimo Bankų (Clearing House) depositu ir taupymo padėjimui.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., kampa 19 gatvės.

W. KASPAR prezidentas	WALENTY SZYMANSKI pirklys	V. F. MASHEK prez. Pilsen Lumber Co
OTTO KASPAR vice-prezidentas	H. E. OTTE vice-prez. Nat. City Bank	J. PESHEL sekr. Turk Mafg. Co
WILLIAM OETTING prez. Oetting Bros	Geo. C. WILCE ice Co.	OTTO KUBIN vice-prez. T. Wilce Co.
CHARLES KRUPKA vice-prezidentas	JOZEF SIKYTA kasterius	prez. Atlas [Brewing Co]

PADEJIMAS

PERVIRŠIJA \$6,000,000.

KALBAMA LIETUVISKAI

JOSEPH C. WOLON

Lietuvius Advokatas

Buinas 902-904 National Life Bldg.
29 So. La Salle St., Chicago, Ill.
Tel. Central 639-640. Adresas: Ustarninko, ketvergo ir subatos vakara nuo 6 iki 8 vakaro, po numerio 1666 MILWAUKEE AVE., Chicago, Ill. Tel. Humboldt 97.

Kas balsuos už demokratų-republikonų kandidatus, tas balsuos už kapitalistų interesus, už maisto spekuliantus, už dar brangesnį gyvenimą.

Šiais rinkimais žmonės turės pasisakyti, kas jiems geriau patinka: ar socialistų siuloma laisvė ir žmoniškas gyvenimas, ar kapitalo tarnautojų demokratų-republikonų botagas. — J. Biržė.

Phone Canal 1256.

SOKIŲ MOKYKLA

Geo. M. Chernaucko Svet., 1900 S. Union ave., ir kampa 19-tos gatv. Chicagoj.

Atėik į vienintelę Sokių Mokyklą. Visi sokiai mokina sudig naujausia mada—angliškai ir lietuviškai. Aš užtikrinu, kad išmokinsiu ir trumpa laika.

Sokiai atsibuna kas pamedėli ir kel-verga; pradžia 7-45 val. vakare.

Mokytojas JOS. KAZLAUSKAS ir pagalbininkai

1900 S. Union ave., Chicago.

SKAITYKIT IR PLATINKIT "NAUJIENAS."

Extra Pranešimas

Kurie norite turėti pavelskus trečio, antro ir pirmo "Naujienu" metinių sukaktuvių apvalksiojimu, o taipgi Buloty ir žemaitės pastikimo vakaro (Chicagoj), ir žinomoje mūsų rašėjo — dramaturgo Br. Vargso, kreipkitės anu rašu:

W. J. STANKUNAS,
3315 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Telefonas Yards 1546.

Telephone Yards 6492

Registruota Akušerka

Mrs. Antanina Shusho

Turiu patyrimą moterų ligose. Teisingai patarnauju prie gimdymo. Moters, jeigu norite gero užžiūrėjimo ligoje savės ir savo kūdikio, atsišaukite į A. Shusho, nes mano patarnavimas nžganėdins kiekvieną moterį. Suteikiu teisingą rodą kiekvienai. Atsišaukite

Senas adresas: 3843 S. Kedzie Ave. Naujas: 3255 S. Halsted St., Chicago.

Garsinkis 'Naujienose'

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

Pirmas Lietuvių Dienraštis Amerikoje
Laidžia NAUJIENŲ BENDROVE Inc.
 Kėdainiai, išskiriant nedėdientius
 Užsienkoms kainos:
 Chicagoje — mėnesiui kasdien pristatant į namus, mokas: \$1.00
 Savaitėi — 12c
 Mėnesiui — 50c
 Miesto dalyse, kur nešiotojai nepa-
 deklia, dienraštis siunčiamas pačiu-
 omajam kanksto užsimokėjus:
 Metams — \$6.00
 Pusei metų — \$3.50
 Suvienuose Valstijose, ne Chicago-
 je, pačiu: Metams — \$5.00
 Pusei metų — \$3.00
 Trims mėnesiams — \$1.75
 Kanadoje, metams — \$7.00
 Visur kitur užsieninėse — \$8.00
 Pinigus reikia siųsti Pašto Money
 Orderiu, kartu su užsakymu.

Address: NAUJIENOS, 1840 S. Halsted St., Chicago.

Rašytojų ir korespondentų prašome siunčiamus išpausdinimui laikra-
 styje rankraščius adresuoti tiesiai Naujienu Redakcijai, o ne Redaktoriaus
 vardu. Reikia butiniai rašyti aiškiai ir ant vienos popieriaus pusės, be to
 paliekant platesnį tarpą tarp eilučių. Redakcija padidina visus rei-
 šius rankraščius taisyti ir trumpinti. Netinkami spaudai raštai naikina-
 mi, arba grąžinami atgal, jei būgū dviejų savaitių autorius pareikalaus
 jų ir išsiunčia krasos ženklelių pakankamai persiuntimo lėšoms apmokėti.
 Asmeniškai Redaktorių matyti galima tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

Progresyvis Moterų Susivienijimas.

Progresyvių Moterų or-
 ganizacija dabar turi "agita-
 cijos savaitę". Visose kolo-
 nijose, kur tikrai randasi
 moterų Susivienijimo kuo-
 pos, rengiama prakalbos, pa-
 skaitos, platinama literatu-
 ra ir prirašinėjama nauji
 nariai į organizaciją.

Progresyvis Moterų Susi-
 vienijimas gyvuoja jau eilę
 metų, bet pirmą kartą mažai
 tebuvo žinomas platesniajai
 visuomenei. Sustiprėjo ir
 pasirodė savo veikimu įsiai-
 tikta per paskutinius dvejus
 metus. Metai laiko, kaip ji-
 sai jau leidžia ir savo orga-
 ną, mėnesinį laikraštį — "Mo-
 terų Balsą."

Paskutinis, tik-ką išėjusis
 iš spaudos, to laikraščio nu-
 meris yra ypatingai įdomus
 ir turtingas turiniu. Pira-
 šytas įsiai daugiausiai mote-
 ry. Tenai randame straips-
 nių "M. B." redaktorės K.
 Petrikienės, Z. M. Pušutės
 (kuri, kaip girdėt, yra ir ga-
 bi kalbėtoja), Biržietės, N.
 Stilonienės, Aldenutės, K.
 S. Lietuvaitės, Žemaitės ir
 dar kelių kitų. Jau tas vie-
 nas skaičius moterų, pripil-
 džiusių savo raštais didesnę
 dalį laikraščio, rodo, kad
 Progresyvių Moterų Susi-
 vienijimui netrūksta prasi-
 lavusių spejų.

Sita moterų organizacija
 dabar yra viena veikliausių-
 jų pas Amerikos lietuvių. Ji
 sparčiai auga ir įgija popu-
 leriškumo. Tas jos tarpimas
 išsiaiškina daugiausiai tuo,
 kad ji būgū paskutinių dve-
 jeto metų atstojos ant tik-
 rų darbininkiško judėjimo
 pamatų.

Progresyvis Moterų Susi-
 vienijimas skleidžia apvie-
 tą tarpe moterų ir kovoją už
 moterų teisių sulavinimą su
 vyrų teisėmis, bet įsiai yra i-
 sitikings, kad pilno pasiluo-
 savimo moters atsiels tada,
 kada iškovos sau laisvę dar-
 bininkų kles. Tame jo įsi-
 tikinime yra jo stiprumas.

Darbo Žmonių Taryba.

Vakar mūsų skaitytojai
 matė "Nautienose" aprašy-
 mą, kaip Lietuvos pabėgėliai

Rusijoje įsteigė savo Darbo
 Žmonių Tarybą.

Ta organizacija atsirado
 rezultate ilgų mėginimų su-
 vienytį ir daiktą visas lietuvių
 partijas.

Išspradžių buvo įkurta
 Tautos Taryba, kuri suside-
 jo kaip iš revoliucinių, taip
 ir iš reakcinių partijų atsto-
 vų. Tautos Taryboje daly-
 vavo "kramolos malšintojai"
 kartu su social-demokratais.
 Šitokia "tautos vienybė"
 buvo nepatogi ir vienam ir
 antram kraštutiniui Tary-
 bos sparnam. Socialistai ne-
 galėjo pakreipti ją į revoliu-
 cinį kelią, o klerikalai nega-
 lėjo panaudoti ją savo atža-
 gareiviškiems tikslams. Pa-
 tenkinti ją buvo tikrai vi-
 duriniai elementai.

Kad padarius Tarybą savo
 įrankiu, "kramolos malšinto-
 jai" ėmė tvert naujų partijų
 ir reikalaut, kad joms būtų
 suteikta vietos Taryboje, ly-
 giomis teisėmis su kitomis
 partijomis. Socialistai tam
 pasipriešino, ir dėl to kilo
 daug ginčų.

Didelį smugį Tautos Tary-
 bai sudavė Lietuvių Seimas
 Petrapilyje. Įsiai, kaip jau
 žinome, skilo pusiau. Kairio-
 ji delegatų dalis išėjo iš sei-
 džiusių savo raštais didesnę
 dalį laikraščio, rodo, kad
 Progresyvių Moterų Susi-
 vienijimui netrūksta prasi-
 lavusių spejų.

Šis demokratinis seimas
 nutarė toliaus palaikyt Tau-
 tos Tarybą, kurion, supran-
 tama, dabar jau neįėjo de-
 šiosios partijos. Jos sutvė-
 rė naują įstaga, Vykdomąją
 Komisiją. Tautos Taryba ir
 Vykdomoji Komisija atsto-
 vavo kiekviena tikrai dalį
 lietuvių visuomenės. Tuo
 būdu pati idėja Tarybos,
 kaip visos tautos organo,
 tapo suardyta; anksčiau ar
 vėliau ji turėjo but ir forma-
 liai atvesta.

Tatai įvyko, kada "santa-
 rininkai" (liberalai) nutarė
 grįžti prie artimesniųjų
 jiems kaimynų, klerikalų.

Santara, ilgą laiką svyra-
 vusi tarpe dešiniųjų ir kai-
 rųjų partijų, pagalios taip
 pasilgo "savo brolių iš de-
 šiosios pusės", kad pertrau-
 kė ryšius su socialistais ir iš-
 ėjo iš Tautos Tarybos. Pa-
 starojoje paliko tik dvi par-
 tijos — social-demokratai ir

Šitos dvi partijos tada ir
 sutvėrė Darbo Žmonių Tary-
 bą.

Turėdami iš Rusijos labai
 mažai žinių, mes negalime
 pasakyt, koks yra tos Darbo
 Žmonių Tarybos programos
 ir kokie praktiški josios už-
 daviniai. Galima tečiaus
 numanyti, kad vyriausiu tik-
 slu ji stato sau jungti į daik-
 tų revoliucinės lietuvių de-
 mokratijos — darbininkų ir
 mažesnių ūkininkų — jie-
 gas ir kovoti už Lietuvos
 liaudies reikalus, einant iš-
 vien su visos Rusijos demo-
 kratija.

Charakteringa tos orga-
 nizacijos šalininkams yra
 pozicija, kurią jie užėmė
 viename opiausiu šios die-
 nos klausimu — pavergtųjų
 tautų vienijimosi klausime.

"Naujoji Lietuva", socia-
 listų liaudininkų organas,
 nurodo, kad tuluose žmonių
 sluogsnuose gimusi mintis
 suvienyt visas mažasias Ru-
 sijos tautas, idant jos galė-
 tų pasekmingiau kovot už
 savo bendrus reikalus. Ir
 klausia: Kaip gi mes turime
 žiūrėti į tokį sumanymą?
 "Naujosios L." atsakymas į
 šitą klausimą skamba seka-
 mai:

"Vienybė mums yra rei-
 kalinga, bet su tokiais,
 kaip ir mes, tikrais demo-
 kratais, socialistais. Visu
 tautų darbo žmonių bend-
 ras tikslas — pasiluosuoti
 nuo 'savųjų' ir vėtimųjų
 didžturių klesų ekonomi-
 nės vergovės. Šis akstinas
 ir jungia juos aplink Socia-
 lizmo vėliavą, renškian-
 čią jiems visiems vienodą
 paluosavimą.

Neseniai susitvėrė Rusi-
 jos Tautų Socialistinių Par-
 tijų Taryba. Yra tai pir-
 mas žingsnis prie solida-
 rės brolybės, ir vienybės,
 kad greičiau gyvenan-
 cions Rusijoje tautos
 savo tarpe susiprasti. Ben-
 dras darbas, draugiška
 pasipirtis bendruose vi-
 siems artimuose ir supran-
 tamuose reikaluose — štai
 kas rupi Tarybai (žiur.
 Apžvalga).

Visų Rusijos tautų socia-
 listai, vadinas, nori sudaryt
 bendrą organizaciją, kapir
 mažą Internacionala, kuris
 jungs į daiktą tų tautų liau-
 dis ir riš klausimus apie tų
 tautų santykius.

Rusijos lietuvių įsteigtoji
 Darbo Žmonių Taryba yra
 panaši savo ideja į Ameri-
 kos Lietuvių Darbininkų Ta-
 rybą.

Partijų pasiskirstymas A-
 merikos lietuviuose yra ašt-
 resnis, todėl susipratusioji
 darbininkų dalis čionai ank-
 sčiau už Rusijos lietuvių da-
 rininkus išsižadėjo "tauti-
 nės vienybės" iliuzijų. Ažuot
 dėjęsi į Tautos Tarybą, jie
 sutvėrė Darbininkų Tarybą.

Prie to, žinoma, ir musų
 Tarybos sąstatas yra kiti-
 škėmis. Rusijos lietuvių re-
 volucinė liaudis susideda ne
 vien iš darbininkų, o ir iš
 mažaturčių ūkininkų. Ta
 liaudis turi ir dvi socialisti-
 nes partijas: beturčių darbi-
 ninkų partiją — social-demo-
 kratus, ir mažaturčių ūkini-
 ninkų partiją — socialistus liau-
 dininkus. O Amerikos lie-
 tuvių liaudis yra perdem da-
 rininkiška; todėl ir jos Ta-
 ryba yra grynai darbininkiš-
 ka.

Lietuvių demokratija šia-
 pus ir anapus vandenyno or-
 ganizuojasi.

Mažųjų tautų reikšmė.

Mažųjų tautų reikšmė pa-
 saulio politikoje auga kas-
 dien. Galingosios valstybės
 ir valstybių koalicijos tolyn
 vis labiau su jomis skaitosi.
 Ypatingai jos skaitosi su to-
 mis mažomis tautomis, kurių
 teritorija randasi prie karės
 fronto.

Centralės valstybės, pavy-
 zdžiui, kad igijus lenkų sim-
 patiją, žada jiems duoti įsi-
 teigt savo valdžią. Šiomis
 dienomis Vokietijos ir Aus-
 trijos imperatoriai išleido
 paskelbimą, kad Lenkiją lai-
 kina valdysianti iš trijų le-
 nkų didžiųjų susidedanti ta-
 ryba; o paskui ji turėsianti
 savo parlamentą, savo mini-
 sterius ir kitokią savo vy-
 riausybę.

Dar daugiau siulo lenkams
 tautininkai. Jie pripažino
 jiems teisę iš visų Lenkijos
 dalių sutvert vieną visiškai
 nepriklausomą karalystę.
 Jau dabar, karės laiku, jie
 leidžia lenkų kreiviams susi-
 organizuot į atskirus lenki-
 škus legionus ir turėt savo
 lenkiškus vadus ir vėliavas.
 Prezidentas Wilsonas irgi iš-
 leido proklamaciją, raginda-
 mas lenkus stot į lenkiškus
 legionus ir keliaut į Fran-
 ciją.

Karės pradžioje toks di-
 džiųjų valstybių prielanku-
 mas mažomsiosioms tautoms
 būtų visus nustebinęs. O
 prieš karę niekam ir nesisa-
 pnavo, kad mažosios tautos
 kuomet-nors igis tiek daug
 svarbos.

Kokių-gi budu karę galėjo
 tų tautų reikšmę padidinti?
 Juk ji atnešė joms baisiau-
 sį nuostolių ir ne vieną jų
 kone visai sunaikino. Kada
 kovoją tokie milžinai, kaip
 šiaudie; kada vienų tikrai
 kareivių stovi po ginklu di-
 desnis skaičius, negu turi
 žmonių pustuzinis mažų tau-
 tų, sudėtų į daiktą, — tai tu-
 rėtų atrodyt, kad tos maži-
 kės, pavergtos tautelės ne-
 gali reikšt nieko.

Well — šis klausimas išsi-
 riša panašiai, kaip ir visi di-
 didieji, dabartinės karės iš-
 šauktieji klausimai.

Karės pradžioje, pavyzd-
 žiui, atrodė, kad nuo jos
 smugių sugrius šalių ūkis ir
 kultura, kad ekonominis pa-
 saulio plėtojimas bus atme-
 stas toli atgal; kaikas net iš-
 reikštė tokią nuomonę, kad
 karė sugrąžins žmonių prie
 barbarizmo stovio. Tuo-gi
 tarpu įvyko visai priešingai.
 Karės laiku ekonominis vi-
 suomenės plėtojimas ne tik-
 tai nepadarė regreso, bet da-
 ir žymiai nužengė priekyn.

Technikos išradimai, dirbi-
 mo būdų pagerinimai ir pra-
 monijos bei kapitalo koncent-
 racija būgū paskutinių tre-
 jų metų ėjo taip sparčiai,
 kaip niekuomet prie štai.
 Jisai imktė darbininkiš-
 ką judėjimą. Karės pradžio-
 je buvo galima manyt, kad
 įsiai taps visai sutriuškintas.
 Bet, vietoje to, įsiai įgijo ne-
 regėtis ligi to svarbos ir da-
 bar taip auga, kad grasina
 visos kapitalizmo tvarkos
 gyvavimui.

Karė revoliucionizuoja vi-
 suomenę. Ji išsiaučia aikš-
 ten spėkas, kurios buvo pa-
 slėptos joje; ji stumia į pra-

gaištį tas spėkas, kurios bu-
 vo ant jos paviršiaus.

Didžiųjų valstybių pama-
 tai svyruoja, štai dėlko nuo
 jų spaudimo ima pasiluo-
 suot mažosios, buvusios ilgą
 laiką pavergime, tautos.

Visi girdėjome apie mu-
 sulmaniškojo pasaulio atgi-
 jimą Mažojoje Azijoje ir Af-
 rikoje. Ateina žinių, kad
 didelis judėjimas eina ir In-
 dijoje. Kynija, kuri nuo se-
 nai tarnavo plėšimo objek-
 tu didžiosioms Europos
 valstybėms, patapo Anglijos
 ir Francijos tautininkė. Pie-
 tinės Amerikos respublikos
 stato ultimatumus Vokietijai...

Žodžių, tautų santykiai vi-
 same pasaulyje keičiasi prie-
 musų akis. Po karės jie bus
 visai kitokie, negu buvo pir-
 ma. Silpnosios tautos pasi-
 darys palyginamai daug sti-
 presnės. Todel stambiomi-
 sioms valstybėms paliks
 daug mažaus dirvos vartyt
 užkariavimų politiką.

Imperializmas, ištiesusis
 savo nagus, kad pasiglemžus
 visą pasaulį, ir delei to iškė-
 lusis šią baisią žmonių sker-
 dynę, patsai rengia sau duo-
 bę.

Apžvalga.

KAIP TURI VIENYTES
 TAUTOS?

"Naujoji Lietuva" 22-am
 num. rašo:

Iš įvairių vietų girdėties bal-
 sų, saukiančių taip vadinama-
 sias prispaustąsias Rusijoje
 tautas vienyties. Jau kur-
 nekur susitvėrė lietuvių, latvių,
 estų ir kit. tautinai blokai
 "bendricius tikslams" vykinti.

Kaip gi mes turime žiūrėti
 į tokius susivienijimus? Kiek-
 vienas susipratus žmogus vi-
 suomet privalo turėti atsaky-
 mą į klausimą. Jeigu kalba-
 ma apie susivienijimą, turi
 dėlko ir su kuom; reikia pa-
 žiūrėti, ar yra bendrų tikslų
 ir bendrų kelių. Bet ar reika-
 linga įvairių tautų atstovams
 vienyties?

Taip. Vienyties reikia, jei-
 gu tik yra bendrų tikslų ir
 bendrų kelių, kuriais einame
 prie tų tikslų. Be abejonės,
 kad mes turime ypač daug
 bendrumo su tomis tautomis,
 kurios gyvena tokiam pat
 padėjime, kaip ir mes.

Bet mes neturime pamiršti
 ne valandėš, kad kiekviena
 tauta, kaip ir musų, lietuvių,
 nėra išitsai vienoda. Sulyg
 kiekvienos tautos išsiplėtoji-
 mo, įsiai dalinasi į atskirus
 klases su įvairiais dažniausia
 priešingais, tikslais bei keliais
 į šiuos. Visur yra buržuazija,
 yra demokratija, socia-
 listai, yra ir stačiai reakcio-
 nieriai. Visu tokių klasių bei
 grupių reikalų bendrais va-
 diniai rimtai negalima. Ben-
 drais tik kartais išrodyti gali.

Mes, socialistai, visu-pir-
 ma einame prie visų tautų
 brolybės idealo, ir mums nie-
 kuomet neprivalo kliudyti nei
 valstybių siechos, nei tautų ri-
 bos. Taigi, vienybė mums
 yra reikalinga, bet su tokiais,
 kaip ir mes, tikrais demo-
 kratais, socialistais. Visu tautų
 darbo žmonių bendras tiks-
 las — pasiluosuoti nuo "sa-
 vųjų" ir sveltinių didžiatur-
 čių klasių ekonominės vergo-
 vės. Šis akstinas ir jungia
 juos visus aplink Socializmo
 vėliavą, reiskiančią jiems vi-
 siems vienodą paluosavimą.

Neseniai susitvėrė Rusijos
 Tautų Socialistinių Partijų
 Taryba. Yra tai pirmas žin-
 gasis prie solidarės brolybės ir
 vienybės, kad greičiau gyve-

nančioms Rusijoje tautoms
 savo tarpe susiprasti. Ben-
 dras darbas, draugiška paspi-
 rtis bendruose visiems arti-
 muose ir suprantamuose rei-
 kaluose — štai kas rupi Tary-
 bai.

Per susijungusius į Tarybą
 socialistus įvairių tautų de-
 mokratija paduoda viena ki-
 tai ranką. Socialistas lietu-
 vis, gruzinas, armenas, latvis
 ir kit. iš tokių, rodos, atskirų
 tautų tarpo vienok, nepaly-
 ginti, daugiau bendrų reikalų
 randa, kaip tos pačios tautos
 socialistas ir buržujus. Ir
 tokia vienybė, suprantama,
 turi būti tvirta, kaip Tautos
 uždavinius darbo žmonės juos
 supranta, kad paluosuoti kie-
 kvieną tautą nuo bet kokio
 prispaudimo, vykina tik de-
 mokratija, t. y. darbo žmonės,
 savo didžiūma sudarantieji
 tautą.

Mažiausia tautos reikalai
 rupi buržuazijai, kuri stengia-
 si, nors neskaitmeninga klasė
 budama, pavergti visą liaudį
 visą darbo žmonių klasę.

Taigi, vienyties reikia, bet
 tik su tokiais, kaip ir mes pa-
 tys esame, t. y. su socialisti-
 ne visų tautų liaudimi.

Netrukus įvyks Petrapily
 Rusijos įvairių tautų socia-
 listinių partijų atstovų suva-
 žiavimas. Įsiai ir padės tyv-
 tus pamatus darbo žmonių su-
 sivenijimui ir parodys, kad
 negali atskirti nei kalba, nei
 kitos tautų ypatybės, kad jie
 susijungtų į vieną šeimyną,
 į vieną armiją kovai po bendra
 vėliava dėl visų tautų drauge
 ir kiekvienos skyrium laisvės.

Brangumas ir pelnų didumas.

O. C. Wilson.

Juo toliau juo sunkiau žmo-
 nės galą su galu sudurti. Taip
 viskas pabrango. Ir vis brangyn
 eina.

Įdomu palyginti skaitlines,
 kiek kas kaštavo treji metai at-
 gal, ir kiek dabar reikia už tuos
 pat daiktus mokėti.

Štai:
 1914 metais backai miltų rei-
 kėjo mokėti \$0.50; 1916 metais
 — \$0.80, o dabar mokama
 \$1.50.

1914 metais kiaušinių tuzinas
 kaštavo 21 centas; 1916 metais
 — 34 centai, o dabar 38 centai.

1914 metais sviesto svaras bu-
 vo 8 centai; 1916 metais — 9
 centai, o dabar 13 centų.

1914 metais svaro taukų bu-
 vo 15 centų; 1916 metais — 20
 centų, o dabar 28 centai.

1914 metais lašinių svarui mo-
 kėta 22 centai; 1916 metais —
 30 centų, o dabar 40 centų.

1914 metais kiaušienai moka-
 ta 12 centų svaras; 1916 metais
 — 20 centų, o dabar 30 centų.

1914 metais pupų svaras buvo
 10 centų; 1916 metais — 12 cen-
 tų, o dabar 18 centų.

Kartu su maisto brangumu
 brango ir kuras, ir drapanos, ir
 randa ir kiekvienas šiaip gyve-
 nimui reikalingiausius daiktus,
 taip, kad kę darbininkas uždir-
 bą, vargiai bepakanka jo uždar-
 bio reikalingiausiesiems daiktams
 nusipirkti.

Mokestis už darbą, tiesa, šiek
 tiek padidėjo, bet ji, aplamai to-
 li gražu nepadidėjo tiek, kiek
 visa kas pabrango. Šiandie dar-
 bininkas, gaudamas kad kiek ir
 didesnį mokestį, negali nusi-
 pirkti su to, kę jis galėjo pir-
 miau pirkties gaudamas mažiau
 mokesties.

O kas pelno?

Ir kad žmonės taip skundžia-
 si, kad, del neapsakomo brangu-
 mo, jiems sunku begyventi, tai
 kiti vėl, plešdami iš žmonių ne-
 svietiškus pinigus, kraujasi mi-
 lionus pelno.

Štai, pasižiūrėkite, kas iš
 žmonių vargo tunka:

Armouro skerdyklų kompani-
 ja — viena tų didžiųjų Chica-
 gos kompanijų, kurios pristatė
 mėsos ir kitų daiktų visai Ame-
 rikai, ir didelę dalį išgabena dar
 užsienin. — 1913 metais turėjo
 gryno pelno šešis milijonus do-
 lerių; o 1916 metais ji pasidarė
 dvidešimt milijonų dolerių pel-
 no.

Antra skerdyklų kompanija,
 Morris Packing Co., 1913 metais
 turėjo apie du milijonų dolerių
 pelno; o 1916 metais ji "uždir-
 bo" keturis milijonus dolerių.

Trečia panaši skerdyklų kom-
 panija, Swift and Co., 1913 me-
 tais turėjo devynis milijonus do-
 lerių pelno; o 1916 metais ji pa-
 sišlavė dešimtis milijonų dolerių
 pelno.

Pagaliaus Wilson Packing
 Co., kiek mažesnė už anąsias,
 1913 metais turėjo truputį dau-
 giau kaip vieną milijoną dolenų
 pelno; o 1916 metais ir ji pa-
 sišlavė dvidešimtis milijonų do-
 lerių pelno.

Ar dabar suprantate, kodel
 mėsos taip brangi?

Tos tik keturios mėsos trusto
 kompanijos per vienus metus
 laiko pasiplešė arti penkiasde-
 šimt milijonų dolerių pelno!

O kad šiemet žmonės dar
 brangiau turi mokėt už tų kom-
 panijų produktus, tai jų (kom-
 panijų) pelnai bus dar daug di-
 desni.

Taip žmonės apiplėšiami. Del
 to žmonės turi skursti, kad pini-
 guočiai, kurie savo rankose lai-
 ko visų žmonių reikalingų
 daiktų monopolį, plešia iš jų
 kiek tinkami.

Ką darė senosios ir viešpatau-
 jančios politinės partijos — de-
 mokratai su republikonais —
 kad apsaugojus žmones nuo iš-
 naudojimo, nuo apiplėšimų?

Nieko. Ar valdžion buvo ren-
 kami republikonai, ar demokra-
 tai, jie ne žmonių reikalais ru-
 pinos, bet piniguočių. Nes tos
 partijos atstovauja kapitalistų
 interesus, didžiulį biznį. Jos
 pastato savo kandidatus į valdi-
 kas įstaigas, kurie savo rankose lai-
 pratusių žmonių išrenka valdi-
 ninkus, kurie yra politiniai at-
 stovai piniguočių, pirklių, fabri-
 kantų, kasyklų savininkų, di-
 džiulų sankrovų savininkų, ge-
 ležinkelijų karalių — žodžiu, vi-
 sų kapitalo viešpaučių. Tie ka-
 pitalistai nustato kainas viso-
 kiems žmonių vartojamiems
 daiktams, jie nustato algas dar-
 binink

Gyvybė ir Mirtis.

(Tąsą nuo 2 pusl.).

stai. Sulygindami hidros pum-puravimą su amebos dalinimu-si, mes matome, kad tarp šitų dviejų aigų nėra jokios esmės atskyrimo. Teisybė, jaunoji hidra daug mažesnė už savo motiną, ir dalinimosi vyksta ne-taip, kaip pas amebą, bet išda-va yra gaunama viena ir ta pa-ti. Ir čia, ir ten išpradžių vie-na motininė vienata pasidalina į dvi dalis.

Bet dauginimosi hidros pavyz-džiū nėra daugiausiai išsiplati-nės gyvūnų ir augalų pasaulių. Daugiausiai išsiplatinusių dau-ginimosi būdu greičiau yra pa-našus į amebos dalinimąsi ir gali būti aiškinamas kaip to-lesnis jo vystymosi eigis. Sa-kysime, kad ameba pradeda da-lintis, bet nepasidaro pilnas atsi-dalinimas vienos naujos akytės nuo kitos. Abi jaunosios viena-tos liekasi drauge ir, žinoma, pas kiekvieną jų yra nuosava gilė. Sakysime toliau, kad abi šitos vienatos savu žaru prade-da dalintis ir dargi taip, kad ir dabar jos pasiekia tik nepilnų pasiskėmą (vadinasi, gilių skait-lius dauginasi, bet kumai vienatės nuo kito neatsiskiria, tik pasi-lieka suaugusias vienas su kitu). Sakysime, kad taip dalykas at-sikartos kelis kartus. Tąsyk galų gale, pasidarys suaugusių vienatų kruva ir šita kruva vis-augs ir įgis vis didesnę patalpą-sulig augimo dalinimui skait-liaus. Sakysime dabar, kad viena vienata netyčia nuo kru-vos atsiskyrė. Šita vienata pa-siegtų gal nekeitai, kaip ameba: ji pradėtų slinkti iš vietos į vie-tą, čia ir dauginies. Bet sakysi-me, kad ir šita vienata dauginasi augščiau aprašytu būdu, va-dinas, pas ją dalinimosi nepri-ena prie galo, taip kad vėl pasi-daro suaugusių viena su kita vienatų kruva.

Tas, ką mes augščiau nupie-sime prieidimio įvalkoje, yra tikrumoje. Bet ne ameba šitą daro, tik kita esybė, randama mūsų stovimuose vandenyse ne-rečiau, kaip ameba. Šita esybė yra vadinama volvoxu (Vol-vox — priklauso prie žaliųjų maurų skyriaus) ir yra matoma grynai akia kaip mažytis švel-niai žalias grumtelis. Volvoxas nesiojasi vandenyje ir kilno-jasi iš vietos į vietą tolydiniai besivertimu. Pasžiūrėjus į jį per mikroskopą, jis yra visas nusodytas blakstienėlėmis, ku-rios tolydiniais kapojimais gru-mulėlį judina, taip kad jis rita-si iš vietos į vietą. Iš viršinės šitos esybės išvaizda yra visai ki-tokia kaip amebos. Ji ve suside-da ne iš vienos vienatos, bet iš visos vienatų kibumos, anksčiau prisipaudoję viena prie kitos ir padarancijų visą sluogsnį; pas kiekvieną šitų vienatų yra nuo-sava gilė ir dvi blakstienėlės. Kaip šitą esybę pavadinus? Ar ji yra pavieninė vienata, ar tik-riau būtų į ją žiūrėjus kaip į burį? Mes turime tiesą padary-ti antraip, kadangi, išlikro, čia mes turime reikalą su vienatų draugija, kurių kiekvieną mes vadiname akyte. M. Scheiden, kuris jas atrado pavadino cėlėmis. Vardas ne visai yra tin-kamas, kadangi šitos akytės ar cėlės nėra tuščia erdvė, apsi-austa sienelėmis. Kaip mes žino-me, cėlės pilnai yra pilnos pro-toplazmos. Voloksas tokiu bū-du yra akyčių būriu ir akyčių skaitlius, padarancijų šitų burį yra labai didelis: jis vidutiniš-kai pasiekia skaitlinę 10.000.

KAZIMIERAS GUGIS ADVOKATAS

Veda viešius reikalus, kaip kriminališkuose taip ir civiliškuose teismuose. Daro visokius dokumentus ir popierius.

Naujoji Ofis: 3223 S. Halsted St.
Ant trečiojo lygū
Tel. Draver 1310

Miesto Ofis: 127 N. Dearborn St.
1111-12 12th St.
Tel. Central 4431

Kaipgi pasidarė toks didelis bu-ris? Šitą galima išklausti pas patį burį ir jis duos mums pa-kaktinus išaiškinimus. Pasi-žiūrėję mes pamatysime, kad viena akyčių pradeda prasinešti iš savo draugų: ji auga ir auga kol nepasiekia tinkamo dydžio. Paskui ji dalinasi kelis kartus taip kad pasidaro nauja maža akyčių kruvelė, kuri išeina iš sąjungos cilių, apleidžia savo motiną, padarydama nuo tos va-landos savystą draugiją, savystą burį. Ir taip voloksas dauginasi šitaip: atsiskiria akytė, dalina-si kelis kartus ir tokiu būdu duoda pradžią naujam nariui. Čia dalykas vyksta visai taip, kaip mes jį vadinome augščiau; visas atskyrimas yra tame, kad vienata paskirta sutverti naują, dukterinį burį, tulį laiką pasi-lieka senoje sąjungoje ir išeina iš jos tik tąsyk, kuomet pirmi žingsniai padarymui naujo bu-rio jau jos padaryti. Bet tas nė-ra svarbu. Svarbia yra panašu-mo ypatybė tarp mūsų vaizdi-namojo pavyzdžio ir volokso. Išlikro, svarbu yra tas, kad abiejuose atsitikimuose akytės padarancios tokį burį, yra vie-nos ir tos pačios akytės ainišais. Visa augščiau aprašytą volvok-sas atkartoja kelis kartus: bu-ryj paprastai buvo nuo dvide-simties iki trisdešimties penkių tokių tinkamų dauginimuisi akyčių. Bet ne visoms joms yra likta pasiekti savystovystę: daž-niausia išrinktomis buvo tik as-tuonios akytės. Kas atsieina kitų burio akyčių, tai jos, tei-sybė, gali dalintis, bet jos ne-gali dauginis.

Prisižiūrėdami geriau hidros dauginimosi būdai, mes pama-tome, kad ji neperdaug skiriasi nuo maurų volvokso daugini-mosi būdo. Išlikro, hidra taip-gi susideda iš visos suaugusių akyčių cėlės, o dauginamoji vie-nata savo išvystymui ir savo savystos buvio pradžioje, buvo ne kas daugiau kaip pavienė akytė. Taip dalykai stovi netik su šitomis esybėmis, bet ir su vi-sais organizmais, gyvenančiais ant žemės. Visi susideda iš aky-čių (arba iš vienos akytės, kaip ameba, arba iš daugelio aky-čių, kaip hidra) ir visi jie savo pradžią ima nuo akytės. Su ko-kiu gyvu daiktu, skaitytojau, ne-susitiktum, visuomet gali pasa-kyti, kad jis kartą atsiradamas buvo ne kuo daugiau kaip vie-na akytė. Ir galingasis drambi-lis, ir papuikėlis žmogus kitąsyk pergyveno stadiją nieku neatsi-keriančią nuo šito stovio, kuriame apgalvėtina ameba pasilieka visą savo gyvenimą. Ir taip, sa-vo išsilaikymui organinė gyvy-bė tolydžio naudojasi vienu ir tuo patim būdu: atsiskiria at-skiros akytės, turinčios ypatybę dalintis, iš ko išeina visa burį padarancijų akyčių kibuma, kompletas panašus į tą komp-letą, nuo kurio pirminė akytė atsiskyrė. Šitos akytės, tu-rinčios ypatybę dalintis, vadi-nama dauginimosi akytėmis. Jose tylo, taip sakant, visa gy-vybės ugnis. Todel neįstabu, kad jos yra apsiastos ypatingo-mis patogybėmis ir kad jų sau-gojimas yra didžiausiu gamtos rūpesčiu.

Bet aiga, kuria paremta gy-vybės išlaikymas, nėra tokia prasta, kaip galėtų iš pirmos pažiuos pasirodyti po to, kas augščiau pasakytą. Žinoma, teisybė turi tie, kurie sako, kad gamta rupinasi savo tikslą pa-siekti su kuomažiausiu viekų žudymu. Ir todel ve ji prie dau-ginimosi aigos dar kaipą pridė-jo, kuri turi didžiausią svarbą visam organizmui pasauliui. Ir šitie du dalykai taip ankštai su-jungti, sulieti vienas su kitu, kad visa tas atrodo kaip kokia vienuma ir atidalinti vieną nuo kito yra labai sunku. Mes čia susiduriame su visa problemų cile. Kol mes turime reikalą su vienakutėmis esybėmis, kaip vė ameba, tai visa aiga mūsų nuo-vokai nedaro jokių ypatingų

sunkenybių. Nei vieno nenū-stebins ta aplinkybė, kad tolia vienakutinė esybė persiskiria į dvi dalis, panašias viena kitai ir motininę akytę. Kol mes tu-rime reikalą su volvoksu, tai mums taipgi galų gale supran-tama, kodėl dalinanties daugi-nimos akytei visuomet pasidaro skritulėlis: juk tai prastas ku-nelis, labai lengvai pasidarys tąsyk, kuomet iš visų pusių ištin-ka vienokis spaudimas. Bet jau pas hidrą mes susitinkame su visai mįslišku mums dalyku. Čia jau prieš mus kyla įkyrus klausimas sulgy to, kodėl iš ma-žo bumburėlio, padarancio ne-ką kitą, kaip akyčių kruvą, pa-našu padidaro opioji hidra su savo ilgais čiupikliais. Ir ko-dėl iš tos akytės, kuri yra pradi-nė žmogaus plėtojimos stadija, visuomet pasidaro žmogus, o ne kas kitas? Tai yra sunkus ir pamatinas klausimas, kurį ap-lenkti mes negalime. Mes bent turime įsikišti atsakymą į jį. Skaitytojas jau numano, apie kokią gyvybės apsiereikimą mes čia kalbame: mes čia susiduria-me su paveldėjybės apsiereikimu.

Visi žino apie ką einasi. Pri-tyrimas mokina mus, kad pas visus gyvius jaunosios vienatos panašios į senąsias. Ir vaikai yra panašūs į tėvus netik apla-muose ruožuose. Ne, panašu-mas čia iki atskirų, dažnai net iki mažiausių, nematomų smulkmenų. Norėdami arčiau šitą apsiereikimą pažinti, mes, žinoma, savo tyrinėjimus pradė-sime ten, kur gimdantis ir gim-domasis organizmai yra arčiausiuose santykiuose vienas su ki-tu. Kitaip akant, mes pradėsi-me tyrinėti nuo pradžiausio gimdimo organizmo vystymosi lytis, vadinasi, visų pirma imsi-mės prisižiūrėti dauginimosi akytėmis. Jose gi turi slėptis paslapties išrūšis, kadangi jose yra visos busimos organizmas. Ir išlikro, šitų akyčių tarymu žmonės yra užsiėmę jau nuo la-bai senai. Ir tik po ilgo trisio pasisekė laimėti kairkurius ži-nios apie jų esmę. Ypatingai stropiai mokslininkai tardė gi-lies sastatų ir apėmė — kadangi visiems puolėsi į akis toji savo-tiška lytis, kurią priima pasida-rancio brandulio chromatinas. Brandulį bedalinant yra gauna-ma labai aktyvos lytis. Šitai chromatinas nėra, kaip pas a m e b a, grumtelio išvaizda, tikta i s s i s k i r s t o į visą c i l e c e l s r o z d e s p u e b a, a p i c i l e a z d e l i u, kurios t a m visą cilę lazdelių, kurios tam tikru laiku brandulio lygume sustoja greta viena su kita. Ši-tos lazdelės, turinčios vardą chromozomų, prie tinkamų są-lygų galima suskaičiuoti. Skai-tiant pasirodo, kad lazdelių skait-lius pas kitokius gyvūnus yra ki-toks, bet pas tos pačios atmai-nos gyvūnus jis visuomet ir vi-sose akytėse yra tas pats. Šitai ve arklinės askaridos (Ascaris megalocephala; priklauso prie askaridų šeimos, priklausančių prie apskrėčiųjų kirmynų grupos) turi dvi tokias lazde-lės, meškaitės (Gryllotalpa) branduolys — 8, žmogaus bran-duolys — 16, skruzdės branduo-lys — 20, vynuoginio smaltžio (Helix pomatia) branduolys — 24, slieko branduolys — 32. Kartais šita skaitlinė buvo dar didesnė; šitai pas mažytį vėželį artemiją (Artemia) priklauso prie pažundžiakių skryliaus ir vėžialyčių skryliaus) buvo pris-kaityta 168 chromozomai. Kiekvieną kartą tyrinėjant tam tikros gyvūnų rūšies dalinamąjį brandulį yra randama vienas ir tas pats skaitlius chromozo-mų. Šitas chromozomų skait-lius stovumas yra galimas tik delto, kad kiekvienas branduo-liu dalinimas atsitinka su chro-mozomų dalinimu. Taip, išlik-ro, ir yra. Kiekvieną kartą, kaip akytė dalinasi ir branduo-lis pasidvigubina taipgi ir chro-mozominių lazdelių skaitlius,

kiekvienai jų perskylant išilgai pusiau.

Šita aiga vyksta šitokių bū-du: kuomet branduolys rengia-si dalintis, tai chromatininės juostelės guli visiškai betvarkė-je. Mat, kol branduolys nepri-sirengė dalintis, tai nematyt jo-kių chromozomų, kadangi jie išsiskirsto į ploniausias šakeles. Tikta prie pradėsiant dalintis jie susitraukia, sustangėja, su-trumpėja ir galų gale išeina kaip veidžios lazdelės. Tuoj-jaus pamatysite, kaip opusis tai-slas gijų, susieinančių dviejuo-se centruose, prilaukia šitus chromozomus prie branduolio vidaus. Ten jos sustoja greta viena su kita ir tokiu būdu pa-daro kaip juostelę, vadinamą lygumne juostele, kadangi ji randas branduolio lygumne. Pa-darancios lygumo juostelę chro-matininės juostelės išpradžių pa-silieka neatsiskyrusiomis. Bet paskui galima pamatyti, kaip skyla turėm visą savo ilgį ir atsiskiria į visai lygias dalis, ku-rios išpradžių guli greta arti vie-na kitos, atsiskyrusios tik labai maža erdve. Bet paskui šitos pusės čia vis toliau viena nuo kitos ir besitartinant branduo-liu dalinimuisi dvi lazdelės, pa-sidariusios iš vieno ir to paties chromozomo, niekuomet nėra drauge: viena pereina pas vieną naują pasidariusį branduolį, ki-ta pas kitą. Ir šitas lazdelių ki-tas pasidaro iš dvių didelių griežtumu. Kitas aparatas, su-sidėjęs iš labai opių gijų, rupi-nasi tuo, kad chromatinas pasi-dalintų augščiau aprašytu būdu į dvi dalis ir kad viena dalis tektų vienam branduoliui, kita kitam. Labai retai tepasitaiko matyti šitame mechanizme ko-kius nukrypimus. Aparatas vei-kia su pastebėtinu griežtumu ir abelna lazdelių skaldymos ir skirstymos vaizdo išvaizda yra labai graži.

Chromatino dalinimos aiga turi turėti ypatingą svarbą. Tas griežtumas, su koku jis įvyk-s-ta, parodo, kad čia atsitinka kas tokio labai svarbaus ir butino organizmui. Mokslininkai tuo-jaus išreiškė nuomonę, buk san-dedinis, kurio dalinimas atsi-buvo su tokiu rupestingumu, yra būdu ribojančiu besivystan-čio organizmo ypatybę. Chro-matine matyta ta būtis, kad tam tikros ypatybės perneša-ma iš vienos kartos į kitą. To-del daugumas chromozomus va-dino paveldo nešėjais, o chro-matiną — paveldo sandedinu. Ir tas, kas ilgą laiką buvo pa-pursta spėlionė, naujesniam lai-ke likosi pilnai užtikima būti-mi. Bet kaip parparodyti, kad šitos mažoms lazdelėms tikrai pripuola tokia didelė rolė? Ži-noma, visų pirmausia skverbši mintis imtis išnėginimo pagel-bos: reikėjo nuo branduolio at-imti vieną, ar kitą lazdelę ir pa-žiūrėti, ar nebus organizme ko-kių stingimų. Net iš anksto ga-lima buvo pasakyti, kad, jei vi-si chromozomai drauge paimti yra tėvų ypatybių pernešėjais ant vaikų, tai kiekvienu atskira lazdelė perneša atskiras tam tik-ras tėvų pobūdžio ypatybes ant jaunojo organizmo. Daryti to-kį išvadą buvo galima pasire-miant jau kairkurius tardymais. Tokiu būdu galutinam priparo-dymui to, kad chromozomai yra pavildinių ypatybių pernešėjais, reikėjo atimti nuo dauginimosi akytės kelis chromozomus ir pa-žiūrėti, ar nebus pas jauną gy-vūną kokių stingimų, kokių, apamai, pas jį neįpralėtų bu-ti. Bet čia kilo klausimas apie tai, ar galima surasti budas, su-mažinimui normalio ir tipiško chromozomų skaitliaus, kuris nenužudytų gemančio organiz-mo. Čia reikia pergalei neišpa-sakomos sunkenybės. Gi dau-ginimosi akytės branduolys yra toks mažas, kad daryti ant jo kokias operacijas, net su plo-niausių instrumentų pagel-ba nėra galima. Dar blogiau yra

(Bus daugiau).

Į SKAITYTOJUS IR BENDRADARBIUS.

Savo bendradarbių ir kores-pondentų labai prašome, kę-nors rašant, kiek galint prisilai-kyti šių nurodymų:

Rašyti visados tik rašalu, o ne paščiū.

Rašyti kiek galint aiškiau.

Rašyti tik ant vienos popie-ros pusės.

Rašant, palikti kiek galint platesnius tarpus tarp ciličių — bent pusę colio.

Kiekvienam rašinyj, jei kas pasirašo slaptyvardžiu, paduoti taipiau ir tikrąjį savo vardą-pavardę ir pilną adresą.

Rašant biznio reikalais (kaip ve prenumeratos, skelbimų, knygų užsisakymo, adreso per-mainymo ir t. p. reikalais), galima siųsti tame pat konver-te, kuriuo siunčiama raštai Re-dakcijai, bet turi but surašyta ant atskiros popieros. O tai del-to, kad laikraščio Redakcija, ku-ri tvarko visas žinias ir straips-nius spaudai, ir laikraščio Ad-ministracija, kuri rūpinasi biz-nio reikalais, tai yra du atskiri departamentai.

Visokie rankraščiai — kores-pondencijos ar šiaip straipsniai — turi but adresuojami tiesiai Naujienų Redakcijai, o ne as-meniška redaktoriaus vardu.

Laikydami šitų nurodymų palengvinsite mums darbą; o taipgi bus galima išvengti tų už-trukimų, kurie dažnai pasidaro del skaitytojų neatsikymo biz-nio reikalų nuo Redakcijos.

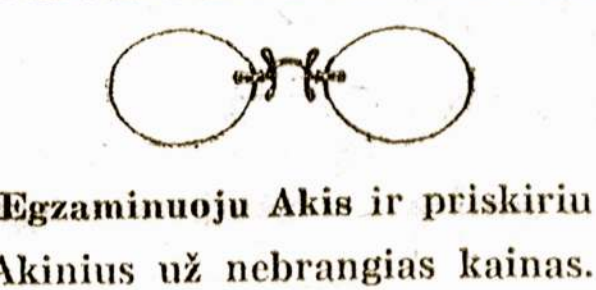
Kad kam ko Reikalinga

greičiausia ir lengviau-siu būdu įsigysite nau-dodamiesi „Naujiene-“ Reikalavimų Skel-bimais. Kas ko reika-laujate, kas ką turite kitoms pasiūlyti — pa-siskelbkite Naujiene-“ose. Tūkstančiai vi-sokio padėjimo žmo-nių kasdien skaito „Nau-jienas, tūkstančiai per-skaitys jus pasiskel-bimą ir tas jus pas-iskelbimas atneš jums geriausių pasekmių.

NAUJIENOS
1840 South Halsted St.
Telefonas Canal 1506

A. E. TUTTLIS

Turinti Slangintofos (Nursės) ir akuserės diplomą
Persikėlė iš
Cicero, Ill., 1339 So. 48th St.
Rockford, Ill.,
1530 So. West St.
Phone Main 6800.

Egzaminuojau Akis ir priskiriau Akinius už nebrangias kainas.

Dr. Optikas
K. MICHALOWSKI

3303 S. Morgan St.

Office Phone Draver 8182

DR. M. KALINOWSKI
MEDIKAS IR CHIRURGAS
4814 S. Ashland Ave. Chicago.
Val: 10—12 ryto, 1—3 ir 6—8 v.

AKINIAI

Visokių Rušių

Atėkite į mano ofisą ir aš gerai išegaminuosiu jūsų akis ir pa-sakysiu jums atvirai, ar jums reikalinga akiniai, ar ne. Jeigu reikalingi, juos galima bus gauti už nebrangią kainą. Jus gausite patarimą nuo gydytojas ir chirurgo, kuris speci-alizuojasi gydymo akių PER PRAEITUS 20 METŲ.

Ar jums skauda galva?
Ar jūsų regėjimas nusilpnėjo?
Ar jūsų akys raudonos? Ar jos nieži arba kaista?
Ar jos bijosi šviesos?
Ar jus maito dėmes prieš akis?
Ar jūsų regėjimas aptensta po skaitymo?
Ar jus nervuotas? Ar jūsų atmintis silpnėja?
Ar jus kartais apsvaigstas?
Ar jums dažnai užauga miežys ant vokų?
Ar jūsų akių vokai raudoni?

Jei turit vieną šių simptomų, reikšia, kad jie pačią nuo akių ligos. Nepažiūrėkite.—Tuo galite išvengti daugelio kėblumų. Atėkite ir pasimatykite su manim.

Dr. F. O. CARTER
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS SPECIALISTAS
120 SO. STATE GATVĖ, CHICAGO, ILL.
Valandos: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Nedėliom nuo 10 iki 12 val. dieną.
Sekmąčios duris nuo "The Fair"

REIKALAUJI AKINIŲ

Jeigu kentit galvos skaudėjimą,
Jeigu nuolat Tau ašaros krinta iš akių,
Jeigu Tau skauda akis,
Jeigu skaitant raidės susibėga į krivą,
Jeigu spauda rodosi Tau dviguba,
Jeigu turi uždegimą akių,
Jeigu tau skauda akis skaitant arba siuvant, tuokart esi reikalingas akiniai.

Duokite apžiūrėti savo akis specialistui akių, kuris turi 15 metų pa-tyrimo šv. Vaitekaus paraploje. Stiklai šlifuoti sulig jūsų akių ir akiniai padaromi belaukiant, labai vidutiniška kaina.

JOHN J. SMETANA
AKIŲ SPECIALISTAS
TĖMYKIT MANO UZRASA.
1801 SOUTH ASHLAND AVE.
Kampus 18-tos gatvės Ant Platt's Aptiekos 2-ras augštas.
Valandos: nuo 9 ryto iki 9 vak. Nedėliom nuo 9 ryto iki 12 diena.
Tel. Canal 5335

Petras Vaitiekunas

Šiomis dienomis lankosi po Illinois val-stiją užrašinėdamas „Naujienas“ ir knygas. Pas jį galite užsirašyti laik-raštį ir knygas ir pinigūs užsimokėti, nes mes už jį atsakome.

„Naujienų“ Administracija.

Daktaras WISSIG,

Specialistas iš Seno Krajaus

GYDO VISAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ
OFISO VALANDOS: Nuo 10 ryto iki 8 vak. Nedėliomis iki 12 diena
1900 Blue Island Ave., Kamp. 19-os gt., viršuj banko
Tel. Canal 3263.

DAKTARAS BOYD

SPECIALISTAS CHRONIŠKŲ LIGŲ
X-RAY EKZEMINAVIMAI
Pasitarimai Dykai

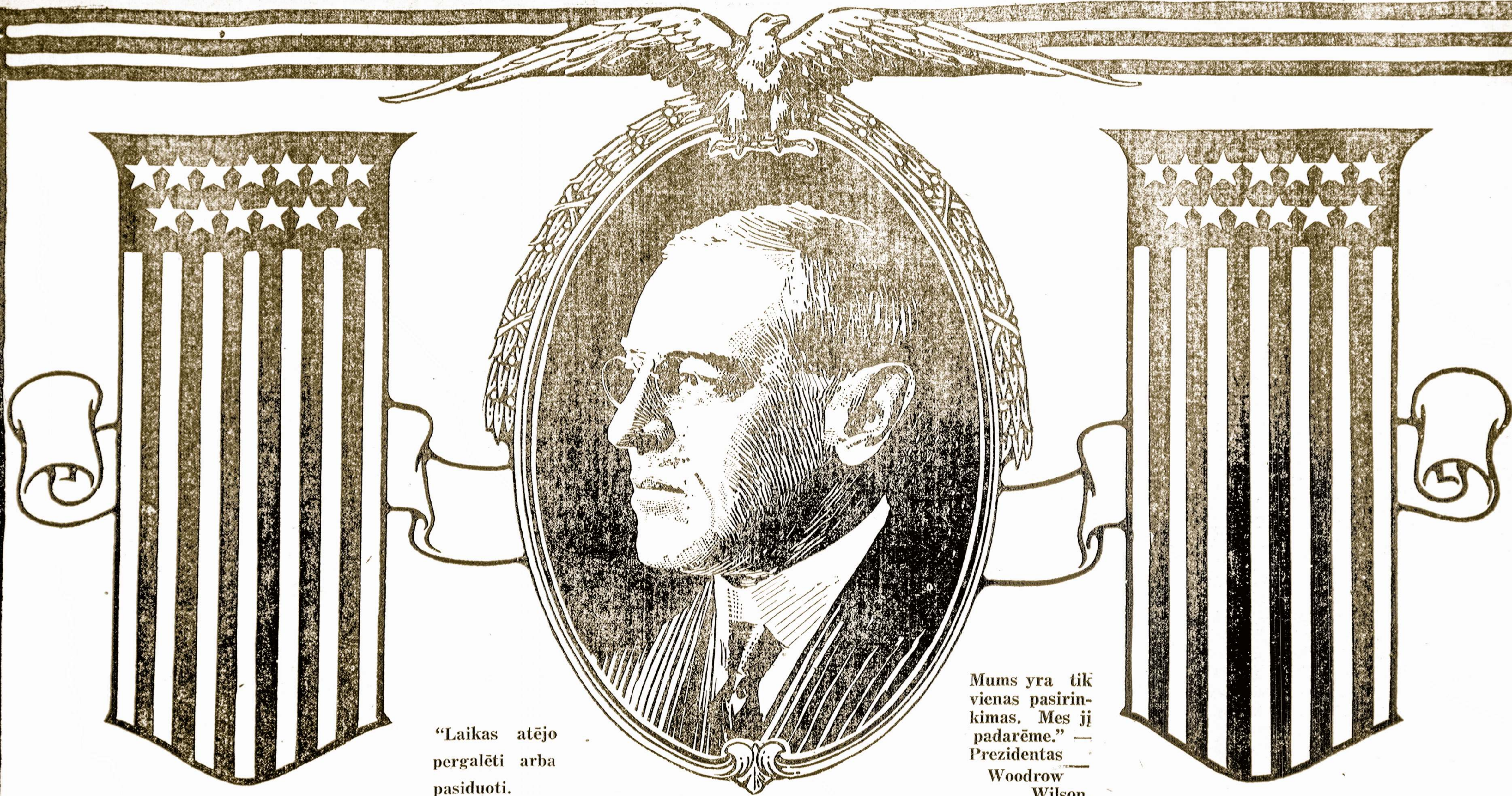
219 So. Dearborn St. Chicago, Ill.

PIRMA NEGU PIRKSI GAUK MUSŲ KAINAS
Ant Durų, Lentų Remy ir Steglio Popleris
CARR BROS. WRECKING CO.
3003-3039 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Aukaukite L.S. Fondan

AŠ, ADOMAS A. KARALAUSKAS, SEKANČIAI RAŠAU. Aš labai sirgau per 3 metus, nuslabnėjęs pilvelis buvo. Dispep-sija, neviršimas pilvelio, nuslabnėjimas. Kraujo, inkstų, Nervų ir abelnas spēkų nustojimas viso kūno, ir buvau nustojęs vilties, kad begyvensiu. Visur įsiekiojau sau pagėbos, nesigalėjau visoje Ame-rikoj ir už rubelį, bet niekur negavau savo sveikatai pagėbos. Bet kada pareikalavau Salutaras vaistų, Bitteria, Kraujo valyto-jo, Nervatona, Inkstų ir Reumatizmo gyduolės, tai po suvartojimui minėtos gyduolės pradėjo mano pilvas atsigaun, stiprėti, gerai dirbt. Kraujas išsivalė, Nervai ėmė stipriai dirbt. Inkstai atsigaivo. Reu-matizmas pranyko, diegliai nebebede po krutine. Vidurių režimas išnyko po užnušimui visų ligų. Bėgiu 3 mėnesių išgerdavau kas sa-valitę po butelį Salutaras, Bitteria, ir po 3 mėn. savo paveiksle pa-mačiau toki skirtumą kaip tarp dienos ir nakties. Dabar jaučiuos smagiai ir esu linksmas ir 1000 sykių dėkauju Salutaras mylistų ge-radėjų šitai ir linkiu visiem savo draugam ir pažįstaniem su tokiais atsitikimais patariu nuosirdžiai kreipties pre Salutaras:

SALUTARAS
CHEMICAL INSTITUTION J. Baitrenas, Prof.
1709 So. Halsted St. Telephone Canal 6417. Chicago, Ill.

"Laikas atėjo
pergalėti arba
pasiduoti."

Mums yra tik
vienas pasirinkimas.
Mes jį
padarėme." —
Prezidentas
Woodrow
Wilson.

Amerikonai--Svetimos šalies arba Vietiniai!

Suvienytų Valstijų Prezidentas prašo Jūs pirkti ant
4 nuošimčio Laisvės Bondsą

Suvienytosios Valstijos kariauja su priešu, kuris Europoje naikina ir ardo namus, sandarą milijonų žmonių; su priešu, kuris įžeidė Amerikos garbę, tiesas ir laivus, su priešu visų žmonių, kurie tiki į demokratiją ir laisvę.

Tai yra didžiausia karė iš visų laikų; ji reikalauja milžiniškos pinigų sumos toliau vartoti iki pasėkmingo ir greito užbaigimo.

Del greito tų pinigų surinkimo, Suvienytųjų Valstijų Valdžia išleidžia S. V. Valdžios Laisvės 4% Bondsus atskirai po \$50, \$100, \$500 ir augščiau.

Jeigu jūs perkat už \$100 Laisvės 4% Bondsą, tas reiškia, kad jūs skolinatė S. V. Valdžiai \$100 pagalbėti laimėti karę ir laimėti ją greitai. Ta didelė tauta iš 110,000,000 žmonių netiktai išmokės jums atgal auksu \$100, bet mokės jums 4% pelno už \$100 kas metas. Pirkite

4% U.S. Government Liberty Bonds

Pirkite labą savo Valdžioje, savo pasavintoje šalyje—didžiausioje šalyje
sviete, turtingiausioje šalyje sviete, saugiausioje šalyje sviete, šalyje,
je, kuri padarė jus tuo, kuo esate, šalyje, kuri tiki į jus, ar jūs esate
ateivis ar čia gimęs—šalyje, kuri daro pasaulį saugiu
ir gerą vietą del jūsų ir jūsų vaikų — pirkite Laisvės
Bondsus delto, kad jie yra didžiausi, daugiausiai
apsaugoti, įdomiausias įdėjimas pinigų visame
sviete.

Vardas Banko arba Bankininko

Siuomi aš užsisakau už \$.....
Suvienytųjų Valstijų Valdžios Antros Laisvės Pa-
skolos 4% Bondsų, už kuriuos siuomi aš įteikiu jums
savo čekį (arba grynais pinigais) už \$.....
kaipo mano pirmą 2 nuošimčio išmokamą dalį.

Aš suprantu, kad aš galiu išmokėti likusius už Laisvės Bondsus ro-
kuojant po 82 į savaitę už kiekvieną \$50 Bondsą, arba aš galiu išmo-
kėti pilnai tuo sykiu iki \$1000.

Pasirašo

Data

Pirkite juos delto, kad jie yra kaip tik
įgijimas tiek daug pinigų už ku-
riuos jūs gaunate 4% pelno
—pirkit juos todėl, kad
tai darant, remiate
savo Valdžią.

LIBERTY LOAN COMMITTEE

Užsirašymo Stotis

Pirmas Augštas, 29 S. La Salle St.

Aldara 8 ryto iki 10 vakaro. Žmonės kalbantys jūsų kalba patarnaus jums šioje stotyje.

Telephone
Randolph 7100

CHICAGO

Kiekvienas kuris pirka Laisvės Bondsą turės tiesiog
nešioti šią ženklę!

Garbės

ženklas

Kas Yra Laisvės Bondsai

Jie yra valdžios prižadas mokėti pri-
žadėtą vertę Laisvės Bondsų ir 4% kas
meta, auksu.

Juos galima nupirkti už taip mažai,
kaip \$50, \$100, \$500 ir augščiau.

Informacijos bus suteiktos ir užsaky-
mai priimti bile kokioje bankoje arba Lai-
svės Paskolos Užsirašymo Stotyje, 29 South
La Salle st. Telephone Randolph 7100.

Jums reikia įmokėti tik 2% visos
sumos kurią jūs užsirašote, kuomet pa-
duodate savo pasirašymą—pavyzdžiui, tik-
tai 81 kuomet jūs užsirašote už \$50 bondsą
arba jūs galite mokėti savo užsirašymą vi-
sus iki \$1000.

Jūs galite pirkti Laisvės Bondsus len-
gvais išmokėjimais, 81 įmokėti už kiekvie-
ną \$50 Bondsą ir likusius rokuojant po 82
į savaitę už kiekvieną \$50 Bondsą, kuri
jūs pirksite.

Sio Dienraščio Skaitytojams: Atlikite savo šventą pareigą: parodykite savo tikrą amerikonišką dabar pirk-
dami S. V. Valdžios Laisvės Bondsą. Prisidėkite savo dalia padedant tai, di-
džiausiai ant žemės tautai, pasiekti ką ji yra pradėjus veikti—paliuosuoti visą svetą nuo autokratijos.

B. Varasius, Adm.

CHICAGOS ŽINIOS

Liet. Socialistų
RINKIMŲ KAMPANIJOS
BUTAS731 W. 18th St., 2 augštas
TELEF. CANAL 4730

Chicago ir apilinkinių darbi-
ninkų organizacijos, so-
cialistų kuopoms ir šiaip Cook
apskričio balsuotojams, ypatingai
gi LSS. kuopų išrinktiems
rinkimų kampanijai vesti komi-
tetams pranešame, jog tapo at-
liarytas tam tikras socialistų
RINKIMŲ KAMPANIJOS BU-
TAS (Headquarters) J. H. Ra-
šinskio namuose, 731 W. 18-ta
gtv., antros lubos. Tai bus cen-
tras atlikimui visų rinkimų
kampanijos reikalų.

Rinkimų Kampanijos Butas
bus kasdien atdaras nuo 9 val.
ryto ligi 11 val. vakaro.
Visokias kampanijos reika-
lais kreipkitės Butan.

—Komitetas.

SVARBU.

Cook County apskričio L.
S.S. kuopų Agitacijos komi-
teto bendras susirinkimas į-
vyks sėdėda, spalio 17 d.
Pradžią 8 v. vakare. Lietu-
vių socialistų rinkimų kam-
panijos bute — 731 W. 18 st.,
2 augštas — J. H. Rašinskio
svetainėje.

Kuopų įgaliojimai butinai
privalo dalyvauti šiame su-
sirinkime. —Komitetas.

REMIA d. K. GUGI

Town of Lake draugija nu-
tari remti d. K. Gugio
kandidatūrą.

Drg. K. Gugis sudarė visus
Chicago lietuvių. Iš visur at-
eina pritarimai ir prižadėjimai
remti d. K. Gugio kandidatūrą į
augštesniojo teismo teisėjus.

Town of Lake dr. J. J. Lietuvos
Vėliava Am. No 1 valdyba
tums rašo:

"Draugystė Lietuvos Vėliava
Amerikoje No 1 savo mėnesinia-
me susirinkime, laikytame spa-
lių 14 d., vienbalsiai nutari-
mė remti ir agituoti už advokatą
d. K. Gugį, kandidatą į Cook
apskr. Augštesniojo teismo teis-
ėjus (judge of the Superior
Court of Cook County).

Pirm. Adolph Tarvid.

Sėkr. M. Jesudowicz

Fin. Sėkr. Pranas Slenis.

Izd. Anton Česna

Vice-pirm. Alex. Ambat

WEST PULLMAN

Nedėlio, spalio 14 d. L. S. S.
235 kp. laikė mėnesinį susirin-
kimą.

Tarp kitų dalykų, svarstyta ir
apie prisidėjimą prie A.L.D.T.
Vienbalsiai nutarta prie jos pri-
sidėti. Delegatų išrinktas Do-
minikas Likas. Taipgi nutar-
ta išnešti rezoliuciją prieš dabar-
tinius "Kovos" ginčus su kitais
socialistinėmis laikraščiais.

Išrinktas iš 5 narių agitacijos
komitetas, rūpintis visa prieš-
rinkimine agitacija šioje apie-
linkėje.

Nutarta rengti po Naujų Me-
tų vakarą.

Reikia pastebėti, kad keletas
narių skundėsi negauna Kovos,
ypač naujieji. Pats finansų se-
kretorius jau du mėnesiai kaip
negauna Kovos. Nariai, taipgi
labai nepatenkinti, kad taip il-
gai neatspausdinama LSS. kon-
stitucijos.

LSS. 235 kp. nors nedidelė,
bet gana veikli.

—Pasaulio Pilietis.

Pranešimas LSS. VII-to
rajoono kuopoms

L.S.S. VIII rajono konstituci-
jos projektas priimtas. Balsavi-
me dalyvavo šios kuopos: 4, 22,
37, 137, 170 ir 234. Už projek-
tą paduota 194 balsai, prieš —
17 balsų. Dėl man nežinomų
priežasčių, balsavime nedalyva-
vo 81, 138 ir 174 kuopos; 235
kuopa buvo užsivilkusi su mo-
kėčiais, todėl jai balsavimo tei-
sė buvo suspenduota.

Pagal naują konstituciją, L.
S. S. VIII rajono valdyba (Cen-
tralinis Komitetas) susidės iš 12
asmenų, renkamų referendumu
vieniams metams. Visoms VIII
raj. kuopoms jau išsiuntintos
Centralio Komiteto nominacijos
blankos; jos turi būti sugrąžin-
tos rajono sekretoriui ne vėliau
lapkričio 1 d. s. m.

Naujoji konstitucija įeis į ga-
lę sausio 1 d., 1918 metų?

Protokolas iš praėjusio rajono
konferencijos dar neišsiuntin-
tas kuopoms, tačiau jau baigia-
mas tvarkyti. Rajono reikalų
yra penkis skylius daugiau, negu
vienas žmogus tokiose sąlygose
gali atlikti, todėl didesnieji dar-
bai bus atlikti viena ar dvi-
višaliai neatliekami.

Spalių 10 d., VIII rajono ir
kuopų valdybų laikytame posė-
dyje, tapo įsteigtas Rinkimų
Kampanijos Komitetas, rinki-
mų agitacijai vesti. Į jį įeina:
A. A. Vasiliauskas, P. Maliorius,
K. Sitavičius, A. Dvylis ir A. Me-
skauskas. Komitetas išdėstys rin-
kimų agitacijos planą ir pri-
žiūrės, kad būtų vykdomas. Te-
ciaus visos VIII raj. kuopos turi
pasiskubinti tam komitetui į pa-
gelbą, išrinkdamos vietinius a-
gitacijos komitetus (kurios dar
jų neturi) ir šiaip pildydamos
rajoono įsteigtojo Komiteto nu-
rodymus. Draugai, pasidarbuo-
kite, o pergalė bus mūsų!

VIII raj. sekr. J. Smotelis.

Norima įvesti arklieną.

Miesto taryba užvakar leido
paskolinti \$200,020 miesto pin-
gų supirkimui bulvių ir paskui
pardavinėti jas be pelno miesto
gyventojams.

Miesto taryba atidavė sveika-
tos departamentui ald. Hazen
įnešimą leisti užmušinėti ark-
lius maisto tikslais.

Is Grant stovyklos

Šiomis dienomis iš Grant sto-
vyklos prie Rockfordo išvežama
5,100 rekrutų į Houston.

Buvusio policijos viršininko
Charles C. Healy ir dar dviejų,
kaltinamų ėmimo kyšių, bylos
nagrinėjimas prasidėjo panedė-
lyj prieš teisėją Sabbath. Kol-
kas renkami tik prisikindę teisė-
jai (jury). Spėjama, kad rinki-
mai "jury" užims apie mėnesį
laiko, nes beveik visi žino apie
tą bylą ir turi savo nuomonę.
Healey gina advokatai Claren-
ce Darrow ir buvęs valstijos
prokuroras John J. Healey.

Miss Elizabeth Keil, 17 metų,
5120 Justine ave. patraukė to-
sman Nicholas Costkes, 758 47th
St. Reikalauja iš jo \$50,000 at-
lyginimo už sulaužymą prižadų.
Jis pažadėjęs ją vesti, kartą net
pabučiavęs, bet ji paskui paty-
rusi, kad jis turi ir kitą mergi-
nų. Ji todėl netekusi užsitikėjimo
vyrais, taipgi pirmojo buči-
nio, kas esą verta daug daugiau,
negu reikalaujamoji suma.

Pašovė daktarą.

Mrs. Emma Brunswick, 3344
Walnut St., pašovė savo vyrą
Dr. Edmund L. Brunswick, vie-
nų iš sveikatos departamento
inspektorių. Naminiai berniai,
jis nuvežtas į ligonbutį, o ji ir
jos brolis areštuoti.

Adv. KAZIMIERAS GUGIS

Kandidatas į Cook apskričio
Augštesniojo Teismo
teisėjus.
(Judge of Superior Court of
Cook County).

Socialistų Tikietas.

Kandidatai į Teisėjus, kurių
rinkimai įvyks lapkr. 6 d.:

FOR SUPERIOR COURT

Seymour Stedman
Otto Christensen
Carl Strover
Leopold Saltiel
John M. Work
Christian Meier
Samuel Block
Kasimir Gugis
Samuel H. Holland
Svan Johnson
Daniel A. Uretz

FOR CIRCUIT COURT

To fill vacancy
William A. Cunnea
To fill vacancy
Louis J. Delson

Iš Davis Square.

Davis Square parkučio valdy-
ba praneša, kad moterų siuvimo
klesos lekeijos tapo pakeista:
nuo spalio 24 d. jos bus sėdė-
domis, 10 val. ryto. Mėgimo
ir anglų kalbos klesos bus sėdė-
domis, nuo 2 val. po pietų.
Vyru gimnastikos klesos pas-
kirta sėdėdomis, nuo 3:30 val. po
pietų. Bet jeigu neatsilankys ir
neuzsiregistruos mažiausia 20
žmonių, tai gimnastikos klesos
visai nebus.

6 sužeisti.

Crawford ave. gatvekariumi už-
važiavus patiltėję arti North ave.
ant automobilio 6 žmonės ta-
po sužeisti. Sužeistieji — trys
poros jaunavedžių. Dvi moterų
sužeistos sunkiai, kiti lengviau.

Nežinomas automobilis per-
važiavo ties State ir 12th Sts.
per Joseph Fisher, 5455 S. State
St. Sužeistas galbut mirs.
Soferis pabėgo.

Roselandiečių Atidai:

Agentui S. Misiumui rezig-
navus, Roselando apilink-
kės "Naujieji" agento vie-
tą užėmė drg. Jonas Rim-
kus, 114 107th St., pas ku-
rį tatau su "N-n" cirkula-
cijos reikalais malonėkite
kreipties. "Naujieji" Adm.

Turgaus Žinios

CHICAGO, spalio 16, 1917.
Zemum paduodamus produktams
kainos dera tik uždamu produktams
perkant: iš sankrovų perkant šeim-
ninkės moka brangiau:

Valgomieji produktai.

Sviestas, Creamery extra	43%
Prastėnis, sulig rūšies	37—43%
Oleomargarinas, geriausias	30
Pigiausias	22—23
Kiaušiniai, geriausi, tuz.	42—43%
Prastėnis, sulig rūšies	28—38%
Suris Amer., sulig rūšies	26—33
Sveikarškas	36—40
Paukščiai:	Gyvi
Kalakutai	23
Vištos	16—22
Antys	17—19
Zagys	16—18

Geriau ia Krautuve

del pirkimo ir taikymo visokių daik-
tų, kaip tai: laikrodžių, žiedų, levo-
velių ir kitokių. Kas ką pirksti pas
mane, tai aš viską gvarantuojau —
kad auksą pirksti, auksas ir gausi
jei nebus auksas, tai \$50 nagros
gausite nuo šio laiko.

Taipgi priren-
kam Akinus.

Kas turit silpnas akis ar trumpą re-
gėjimą, arba galvos skaudėjimą, ne-
laukite ilgai, bet atleikite pas mane
Aš duosiu jums rodą ir pririnksiu
akinius. Už savo darbą gvarantu-
ju arba sugrąžinu pinigais.

G. MILLER, akių specialistas,
PETER A. MILLER, optician
Tel. Canal 5838
2128 West 22-ra gatvė. Chicago

Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS
Akis Egzamnuoja Dyka
Gyvenimas yra tol-
dies, kada praeitės
regėjimas.
Mes vertiname pa-
vartojamą optiką.
Ypatlinga dėmė
akiridėjimams ir veidui.
Valandos: nuo 9 ryto
iki 9 vakaro; nedėl-
niais nuo 10 iki 11 diena.
4649 So. Ashland Avenue,
Kampas 47 St.
Telephone Yards 4317

Gyviųjų Rinka

CHICAGO, Spalių 16, atgabenta
galvijų 17,000; veršių 2,000; kiaulių
10,000; avių 15,000. Paduodamos
kainos:
Galvijai: jauciai, sulig gerumu nuo
9:50—17:50; karvės 6:00—8:25; ver-
šiai 7:50—15:75.
Kiaulės, sulig svarumu, nuo 17:25
18:60; paršai 14:50—16:00.
Avis, 10:00—14:25; erai 17:00—18:00

Suteikite Adresus.

K a d a n g i k a i k u r i o s
gerb. Chicago (ir apie-
linkių) liet. draugijos, į-
stojusios Chicago Lietu-
vių Darbininkų Tary-
bon, nesuteikė mums
kartu ir savo valdybų
adresus, tai šiuo ma-
laini prašome visų tų
draugijų valdybų, idant
jos teiktųsi priduoti sa-
vo adresus Ch. L. D. T-
bos Pildomojo Komiteto
sektoriui, adresuojant
— St. Strazdas, 1840 S.
Halsted St.

Butų geistina, kad
gerb. draugijų valdybos
tatai atliktų umai. Ar-
tinanties antram visuot.
Tarybos susirinkimui
Pild. Kom. mato esant
reikalingu susizinti su
gerb. Draugijomis.
Ch.L.D.T. Pild.
Komitetas.

MASTER SYSTEM

Čia Yra Jusų Proga
Gauti geresnį darbą ir dau-
giau pinigų.

Visur reikalauja daug klerp-
jų, trimerių, rankovių, kišenių
ir skylių dirbėjų. Taipgi
preserių ir siuvėjų elektros ma-
šinomis. Darbai laukia. At-
leikite dienomis arba vakarais.
Lengvi mokesčiai.

Specialis skyrius merginoms
Duodama diplomai.
Patrenis daromos pagal Ju-
sų niery—bile stulies arba dy-
džio, iš bile madų knygos.
Master Designing School
J. F. Kasnieka, Perdėtinis
118 N. La Salle gatvė, Kamba-
rys 416-417, prieš City Hall

Vyriškų Drapanų Bargeniai

Nauji neminti, daryti ant už-
kymo siutai ir overkotai, vertės nuo
\$30 iki \$50, dabar parsiduoda po \$15
ir 25 dolerius.
Nauji, daryti gatavi nuo \$15 iki
\$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki
18 dolerių.
Pilnas pasirinkimas kailių pamu-
tų overkotų.

Visai mažai vartoti siutai ir over-
kotai, vertės nuo \$25 iki \$35, dabar
\$5 ir nuogšiai. Kelnės nuo \$1.50 iki
\$4.50. Vaikams siutai nuo \$3.00
iki \$7.50.
Atdara kasdien, nedėliomis ir va-
karais.

S. GORDON

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. Povilas Zilvitis

Lietuvis Gydytojas, Chirurgas
3203 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Drover 7170.

Pirk Sau visas Plumbavolnų reik-
menis tiesiai už "wholesale" kainas.
Mes paduodame visus.

Lovinthal Plumbing Supply Co.,
1637 W. Division St., Chicago,
Corner Marshall Ave.
Kalkana Lietuviškai.

Geriau ia Krautuve

del pirkimo ir taikymo visokių daik-
tų, kaip tai: laikrodžių, žiedų, levo-
velių ir kitokių. Kas ką pirksti pas
mane, tai aš viską gvarantuojau —
kad auksą pirksti, auksas ir gausi
jei nebus auksas, tai \$50 nagros
gausite nuo šio laiko.

Taipgi priren-
kam Akinus.

Kas turit silpnas akis ar trumpą re-
gėjimą, arba galvos skaudėjimą, ne-
laukite ilgai, bet atleikite pas mane
Aš duosiu jums rodą ir pririnksiu
akinius. Už savo darbą gvarantu-
ju arba sugrąžinu pinigais.

G. MILLER, akių specialistas,
PETER A. MILLER, optician
Tel. Canal 5838
2128 West 22-ra gatvė. Chicago

Dr. A. R. Blumenthal

AKIŲ SPECIALISTAS
Akis Egzamnuoja Dyka
Gyvenimas yra tol-
dies, kada praeitės
regėjimas.
Mes vertiname pa-
vartojamą optiką.
Ypatlinga dėmė
akiridėjimams ir veidui.
Valandos: nuo 9 ryto
iki 9 vakaro; nedėl-
niais nuo 10 iki 11 diena.
4649 So. Ashland Avenue,
Kampas 47 St.
Telephone Yards 4317

Gyviųjų Rinka

CHICAGO, Spalių 16, atgabenta
galvijų 17,000; veršių 2,000; kiaulių
10,000; avių 15,000. Paduodamos
kainos:
Galvijai: jauciai, sulig gerumu nuo
9:50—17:50; karvės 6:00—8:25; ver-
šiai 7:50—15:75.
Kiaulės, sulig svarumu, nuo 17:25
18:60; paršai 14:50—16:00.
Avis, 10:00—14:25; erai 17:00—18:00

Suteikite Adresus.

K a d a n g i k a i k u r i o s
gerb. Chicago (ir apie-
linkių) liet. draugijos, į-
stojusios Chicago Lietu-
vių Darbininkų Tary-
bon, nesuteikė mums
kartu ir savo valdybų
adresus, tai šiuo ma-
laini prašome visų tų
draugijų valdybų, idant
jos teiktųsi priduoti sa-
vo adresus Ch. L. D. T-
bos Pildomojo Komiteto
sektoriui, adresuojant
— St. Strazdas, 1840 S.
Halsted St.

Butų geistina, kad
gerb. draugijų valdybos
tatai atliktų umai. Ar-
tinanties antram visuot.
Tarybos susirinkimui
Pild. Kom. mato esant
reikalingu susizinti su
gerb. Draugijomis.
Ch.L.D.T. Pild.
Komitetas.

MASTER SYSTEM

Čia Yra Jusų Proga
Gauti geresnį darbą ir dau-
giau pinigų.

Visur reikalauja daug klerp-
jų, trimerių, rankovių, kišenių
ir skylių dirbėjų. Taipgi
preserių ir siuvėjų elektros ma-
šinomis. Darbai laukia. At-
leikite dienomis arba vakarais.
Lengvi mokesčiai.

Specialis skyrius merginoms
Duodama diplomai.
Patrenis daromos pagal Ju-
sų niery—bile stulies arba dy-
džio, iš bile madų knygos.
Master Designing School
J. F. Kasnieka, Perdėtinis
118 N. La Salle gatvė, Kamba-
rys 416-417, prieš City Hall

Vyriškų Drapanų Bargeniai

Nauji neminti, daryti ant už-
kymo siutai ir overkotai, vertės nuo
\$30 iki \$50, dabar parsiduoda po \$15
ir 25 dolerius.
Nauji, daryti gatavi nuo \$15 iki
\$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki
18 dolerių.
Pilnas pasirinkimas kailių pamu-
tų overkotų.

Visai mažai vartoti siutai ir over-
kotai, vertės nuo \$25 iki \$35, dabar
\$5 ir nuogšiai. Kelnės nuo \$1.50 iki
\$4.50. Vaikams siutai nuo \$3.00
iki \$7.50.
Atdara kasdien, nedėliomis ir va-
karais.

S. GORDON

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. Povilas Zilvitis

Lietuvis Gydytojas, Chirurgas
3203 S. Halsted St., Chicago.
Tel. Drover 7170.

Pirk Sau visas Plumbavolnų reik-
menis tiesiai už "wholesale" kainas.
Mes paduodame visus.

Lovinthal Plumbing Supply Co.,
1637 W. Division St., Chicago,
Corner Marshall Ave.
Kalkana Lietuviškai.

Draugijos ir Organizmų Evoliucija

Knygą parašė garsus publicistas Arthur
M. Lewis, sulietuvino Dr. A. J. Karalius.
Išleido J. Ilgaudas.

TURINYS:

1. Thales iki Linneus.
2. Linneus iki Lamarck.
3. Darwin's "Gamtiškas Parinkimas."
4. Wesmann'o Paveldėjimo teorija.
5. De Vries'o "Atmaina".
6. Kropotkino "Savitarpinė pagelba".
7. Atsakymas Haeckeliui.
8. Spencer'io "Socijalis Organizmas".
9. Spencer'io Individualizmas.
10. Civilizacija—Ward ir Dietgen.

Kaina 50c.

"NAUJIENOS"

1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Ar Esate Amerikos Piliečiu?

Jeigu nesate Suv. Valstijų pilietis, bet no-
rite tapti, tai patartina kiekvienam nusipirkti
knygtę.

AMERIKOS PILIETIS

Kaina 25c.

Toji knygelė sutaisyta anglų ir lietuvių
kalbose, pagal paskutinius reikalavimus išlai-
kymui kvotimo.

"NAUJIENOS"

1840 S. Halsted Street, Chicago, Ill.

Gliudi-Liudi

IR KITOS LYRIKOS EILĖS

Parašytos Kl. Jurgelionio (Kalėdų Kankė)

Tai vienas puikiausių lietuviškų eilių to-
melis, kur telpa apie šimtas įvairių eilių.

Knygelė 106 puslapių, su gražiais popieri-
niais viršeliais. Kaina 50c.

"NAUJIENOS"

1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"AUDĖJAI"

Penkių veiksmų drama. Kaina 60c.

Tai veikalas, kuris nušviečia pradžios
devyniolikto šimtmečio darbininkų padėji-
mą; parodo, kaip Vokietijos audėjai, nebe-
pakeldami priespaudos, sukilo prieš savo iš-
naudotojus.

Nors veikalas yra sutaisytas lošimui,
bet perskaityti jį yra taip svarbu ir inte-
resinga, nes jis paduoda kaip pavyzdį, del-
ko įvyksta sukilimai.

Siųskite reikalavimus šiuo adresu:

"NAUJIENOS"

1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

DARBAS

Knyga parašyta garsaus francūzų rašyto-
jo Emile Zola. Tai užimantis romanas, kuris
nušviečia daug karžygiškų dalykų.

Skaitydamas romaną D a r b a s, skaityto-
jas pamatys, kaip žmogus pilnai apsišvietęs pa-
daro iš pragaro rojų, kur paskui visi linksmai
gyvena. Knyga turi 300 puslapių. Kaina 75c.

NAUJIENŲ AGENTUROS

Bridgeville, Pa.: T. Gelchis, P O Box 44
Cuddy, Pa.: Savikaitis, Box 262.
Pittsburgh, Pa.: Fort Pitt News Co.
Liberty Ave and Grant
Kulpmont, Pa.: Jos. Burenshan,
Pittsburgh, Pa.: F. Krasowski,
2809 Penn Av

Pittsburgh, Pa.: J. Rakus, 2204 Forbes
Pittsburgh, Pa.: F. Tevlovich, 2228 Tustin
Duquesne, Pa.: K. Lideka, 306 Hamilton av
Scranton, Pa.: J. Teleysch, 1726-28 Jackson
Scranton, Pa.: Petrikys J., 1726-28 Jackson

MICHIGAN VALSTIJOU:
Grand Rapids, Mich.: J. Zilinskas,
452 W. Leonard
Saginaw, Mich.: S. Joskevič,

2707 Washington Ave.
INDIANA VALSTJOJ:
E. Chicago, Ind.: A. Chiakniute,
5013 Tad ave
Indiana Harbor, Ind.: Bol. Bolotov
3814 Deodor St
Gary Ind.: V. Vokilov.

Clinton, Ind.: Jonas Mazuolis,
P. O. Box 594
Gary, Ind.: D. Bassin,
1214 Broadway

WISCONSIN VALSTIJOJ:

Kenosha Wis.: K. Paukštis,
809 Park St.
Racine, Wis.: Tony Vegela,
237 Lafayette ave.
Racine, Wis.: John Marzls.
1005 Gideon Ct.

CONNECTICUT VALSTIJŲ:

Tarrington, Conn.: V. Kelmelis,
62 Lewis St.
Waterbury, Conn.: J. Prusellaitis,
775 Bank St.
New Haven, Conn.: J. Vaitkevicius,
286 Wallace St.

WEST VIRGINIA VALSTIJOS:
Minden, W. Va.: J. Endrijauskas,
Box 104
OKLAHOMA VALSTIJOS:

Harishorne, Okla.: Deveikis J.,
P. O. Box 466

Tel. Armitage 984

DR. A. J. KARALIUS

Gynecologist and Obstetrician

X-SPINDULIAI
2121 N. Western ave.
Valandos: 9—12 ryte; 2—5 vakare.

Dr. Ramser
AKIU SPECIALISTAS

Prīrenka visiems tinkamus āķinus, ogas,
 nuoliņus li patairīmus duoda dykai.
 756-88 Mīlmaukā ave artī Chicago av. 2-
 tubes. **NAIANDOS:** Nuo 9 ģirtu, ģī valū

ru. Nedėliomis nuo 9 įkryto iki 2 po pietų.
Tel. Haymarket 2434.

Telephone Humboldt 1273.

M. SAHUD M. D.
Gygytojas Rusų Gydytojas ir Chirurgas.

Specialistas Materijškų, Vyriskų ir
Valkišių, taipgi Chronikų Ligų.
OFISAS: 1579 Milwaukee Ave.
Kampas North Ave. Kambarys 500.
VALANDOS: 8:30 iki 10 įsėryto
1:30 iki 3 ir 7:30 iki 9 vakare.

DR. G. M. GLASER
Praktikuoja 26 metai
Gyvenimas ir Ofisas
3149 S. Morgan St. kertė 32 st.
Chicago, Ill.
SPECIALISTAS

**Moteriškų, Vyrų ir Vaikų
Taipgi Chroniško Ligu**
OFISO VALANDOS:
iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet
ir nuo 8 iki 8:30 vak. **Nedėlio-**
mis vakarais ofisas uždarytas.
Telephone Yards 687

Rusiškai-Lenkiškas Ligonbutis

Ligoniūlis
Vyrai, moters ir vaikai, sergan-
reumatizmu, nervuotumu, viduri-
ligomis, skausmu šlaunyse, rankos
ir nugaroje. Paralizės šlapinimos
kėdumas arba blogas kraujas. Ma-
gėdome visas šias ligas vėliausia

elektriskais priekšais, garo pirtis
mīs ir vēlīsausis īsradīms medic
noje. Jeigu jūš sergate lovoje, at
šaukite j mus ir mes mūsijime s
vo gydītājā j jūsu nārūs.
Mes tāipgi priimame ligoņus ar
savāitēs. Lawndale 835
1234 Independence Blvd. Chicago

TELEPHONE YARDS 2721
DR. J. JONIKAITIS
Medikas ir Chirurgas

3315 *W* Halsted St., Chicago
